

***Prekogranična regija- gdje rijeke
spajaju, a ne razdvajaju***

Program prekogranične suradnje
Mađarska-Hrvatska

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

Interreg V-A Mađarska-Hrvatska Program 2014.-2020.

Suradnja između javnih uprava u
prekograničnim područjima Hrvatske i Mađarske radi pružanja boljih usluga građanima

CATCH

Srpanj 2018

***Prekogranična regija- gdje rijeke
spajaju, a ne razdvajaju***

Sadržaj

1. e-Građani.....	3
2. e-Novorođenče.....	7
3. Portal otvorenih podataka	9
4. Registar udruga Republike Hrvatske	11
5. Registar zaposlenih u javnom sektoru.....	13
6. Centralizirani obračun plaće (COP).....	16
7. Besplatna pravna pomoć.....	18
8. Portal e-Savjetovanje	22
9. Obrtni registar	26
10. Registar birača	28

Prekogranična regija- gdje rijeke spajaju, a ne razdvajaju

1. e-Građani

Država	Republika Hrvatska
Razina javne uprave na kojoj se provodi usluga (državna, regionalna, lokalna)	državna
Izvori financiranja usluge (državni proraču, EU fondovi itd.)	državni proračun
Potrebe na koje se odražava opisana usluga	sigurna i napredna elektronička komunikacija s javnom upravom, primanje osobnih elektroničkih poruka javne uprave, izravan pristup e-Uslugama, osiguranje lake dostupnost informacijama s bilo kojeg mjesta, u bilo kojem vremenu i na bilo kojem uređaju
Opis usluge (sadržaj i kontekst; procedure, ukoliko postoje; implementacija; dobra i loša iskustva; zašto usluga pripada dobroj praksi/preporuke rješenja problema/izazovi; daljnji razvoj, mogućnosti itd.)	
<p>Projekt e-Građani pokrenut je 10. lipanj 2014. s ciljem modernizacije, pojednostavljenja i ubrzanja komunikacije građana i javne uprave te povećanja transparentnosti javnog sektora u pružanju javnih usluga.</p> <p>Odlukom o pokretanju projekta e-Građani ('Narodne novine', broj: 52/2013, 31/2014, 44/2016), Vlada Republike Hrvatske započela je projekt kojim se omogućava komunikacija građana s javnim sektorom na jednom mjestu putem Interneta.</p> <p>Korištenje je propisano Zakonom o državnoj informacijskoj infrastrukturi ('Narodne novine', broj 92/2014) i Uredbom o organizacijskim i tehničkim standardima za povezivanje na državnu informacijsku infrastrukturu ('Narodne novine', broj 60/2017). Preduvjet je postojanje središnjeg sustava interoperabilnosti: metaregistara sa svrhom integracije podataka temeljnih i ostalih registarskih sustava, središnje osnovice za sigurnu razmjenu podataka koja prati sigurnosne uvjete za povezivanje sustava i sustave autorizacije te distribuirane arhitekture e-usluga.</p> <p>Sustav e-Građani je dio državne informacijske infrastrukture koji čine:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. sustav središnjeg državnog portala; 2. nacionalni sustav za identifikaciju i autentifikaciju; 3. sustav osobnog korisničkog pretnaca. <p>Središnji državni portal</p> <p>Središnji državni portal je središnje internetsko mjesto za jednostavan pristup svim informacijama iz javne uprave kako bi se riješila raspršenost informacija i e-Usluga po različitim web stranicama. Na jednom mjestu, nedvosmisleno, jednostavno i moderno prezentira se struktura, funkcija i uloga tijela javne uprave jer građani ne moraju znati strukturu i nadležnost pojedinih tijela i to unutar jedinstvene domene: gov.hr.</p> <p>Cilj središnjeg državnog portala je pružiti informacije o svim uslugama javne uprave, vezano uz životne situacije te integrirati web stranice središnjih tijela javne uprave na standardizirani način. Trenutno je dostupno preko 485 informacija koje se mogu pretraživati pomoću ključnih riječi, tipu ili temi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zdravlje - zdravstveno osiguranje (5), prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja (4), pravo na povrat troškova (4), Zdravstvena zaštita u inozemstvu (5), zdravlje na radu (3), privremena nesposobnost za rad (3), zdravlje djece i majki (5); 2. Obitelj i život - brak, izvanbračna zajednica, životno partnerstvo (8), roditeljstvo (9), socijalna skrb (3), treća dob (4), smrt i nasljeđivanje (6), pomoć i savjetovanja (5); 3. Rad - traženje posla (10), radni odnos (9), prekid radnog odnosa (2), mirovine (4), nezaposleni	

Prekogranična regija- gdje rijeke spajaju, a ne razdvajaju

- (3), međuljudski odnosi (2), rad s polovicom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta i prava zaposlenog ili samozaposlenog roditelja djeteta (3);
4. Hrvatski branitelji - ostvarivanje statusa (3), prava iz mirovinskog osiguranja (7), obrazovanje hrvatskih branitelja i članova obitelji (5), stambeno zbrinjavanje hrvatskih branitelja i članova obitelji (9), zapošljavanje (5), prava iz zdravstvenog osiguranja (7), ostala prava hrvatskih branitelja i obitelji (11), zadruga i udruge iz Domovinskog rata (2), centri za pomoć (2);
  5. Državljanstvo i isprave - hrvatsko državljanstvo (4), isprave (7), potvrde i uvjerenja (4);
  6. Obrazovanje - predškolski odgoj i obrazovanje (4), inspekcijski nadzor u odgojnim i obrazovnim ustanovama (1), osnovno obrazovanje (9), srednje obrazovanje (13), visoko obrazovanje (12), e-Usluge u obrazovanju (4), djeca s posebnim potrebama (4), Hrvati izvan RH (2), obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina (1);
  7. Pravna država i sigurnost - pravna zaštita (10), prava potrošača (3), prevencija i prijava kaznenog djela (9), žrtve zločina i nestale osobe (9), službe za zaštitu i spašavanje (4), javni red i mir (4), strani državljani u RH (11), povratnici u RH (3), sigurnost na Internetu (4), prijava i pohvala državnih službenika (3);
  8. Stanovanje i okoliš - izgradnja i obnova kuće (16), kupnja, prodaja i najam nekretnine (11), vlasnička prava (4), stambeno zbrinjavanje (2), održivo gospodarenje otpadom (8), briga o okolišu (7);
  9. Promet i vozila - dozvole za upravljanje vozilima (7), registracija (5), kupnja i prodaja (5), sigurnost na cesti (8), cestarine (2);
  10. Poslovanje - pokretanje poslovanja (11), potpore poslodavcima (4), poljoprivreda (9), turizam (4), razvoj otoka (2), zaštita intelektualnog vlasništva (6), poslovni prostori (1);
  11. Financije i porezi - porezi i prijava poreza (9), plaćanje Internetom (2), upravljanje dugovima (2), štednja i ulaganje (6), osiguranja (2);
  12. Aktivno građanstvo i slobodno vrijeme - udruge (12), volontiranje (6), na putovanju (20), šport i rekreacija (11), građani u političkom životu (4), kulturna događanja (3), u prirodi (4).

Korišteno je novo pismo "Vlada RH", a posebna pozornost je posvećena specifičnosti hrvatskog jezika i pisma, posebno kod dijakritičkih znakova i dvosložnih slova.

Nacionalni identifikacijski i autentifikacijski sustav (NIAS)

NIAS upravlja elektroničkim identitetima u nacionalnom sustavu autentifikacije krajnjih korisnika prema e-uslugama javnog sektora.

NIAS ima ulogu posrednika između korisnika e-usluge, pružatelja e-usluge i izdavatelja vjerodajnice. Skup podataka koji NIAS prosljeđuje e-usluzi je dovoljan za jednoznačnu identifikaciju korisnika. Jedinstveni identifikator je osobni identifikacijski broj (OIB) koji predstavlja e-identitet osoba i sve se aplikacije razvijaju koristeći OIB kao jedinstveni identifikator.

NIAS je cjelovito informacijsko-tehnološko rješenje za identifikaciju i autentifikaciju korisnika na nacionalnoj razini, koje omogućava uključivanje više tipova vjerodajnica različitih razina sigurnosti i to razina 2 - niska sigurnost, razina 3 - znatna sigurnost, razina 4 - visoka sigurnost.

Elektroničke vjerodajnice za pristup sustavu e-Građani su:

- elektronička osobna iskaznica (eOI) s identifikacijskim certifikatom - vjerodajnica najviše razine kojom se može pristupiti svim elektroničkim uslugama sustava e-Građani (razina 4);
- mToken Hrvatske akademske i istraživačke mreže CARNet (razina 3);
- ePass Financijske agencije (razina 2);
- elektronički identitet (korisničko ime i lozinka) iz sustava AAI@EduHr Sveučilišnog računskog centra Sveučilišta u Zagrebu (razina 2);
- pametna kartica s certifikatom Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (razina 3)
- FinaSoft certifikat Financijske agencije (razina 3);
- FinaCertRDC certifikat Financijske agencije (razina 4);
- HPB token/mToken Hrvatske poštanske banke d.d. (razina 3);
- korisničko ime i lozinka ePošta HP - Hrvatske pošte d.d. (razina 2);
- ZABA token/m-token Zagrebačke banke d.d. (razina 3);
- PBZ mToken/čitač kartica Privredne banke Zagreb d.d. (razina 3);

Prekogranična regija- gdje rijeke spajaju, a ne razdvajaju

- RBA Token/mToken i CAP čitač Raiffeisenbank Austria d.d. (razina 3);
- SMS jednokratni pin Kentbank d.d. (razina 3);
- HT Telekom ID Hrvatskog telekoma d.d. (razina 3);
- Erste mToken/Display kartica Erste&Steiermärkische Bank d.d. (razina 3);
- korisničko ime i lozinka Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (razina 2);
- korisničko ime i lozinka Središnjeg registra osiguranika (razina 2);
- korisničko ime i lozinka Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (razina 2).

Svaka e-Usluga u sustavu e-Građani zahtijeva određenu sigurnosnu razinu autentifikacije korisnika te sustav NIAS prilikom prijave na pojedinu uslugu nudi korisniku izbor samo onih vjerodajnica koje udovoljavaju minimalno traženoj razini sigurnosti.

Izdavanje vjerodajnica omogućeno je isključivo osobama iznad 15 godina kada osobno dođu po vjerodajnice odnosno drugoj osobi temeljem punomoći. Izdavanje vjerodajnica nije moguće u inozemstvu, potrebno je opunomoćiti osobu u Hrvatskoj.

Osobni korisnički pretinac

Osobni korisnički pretinac je mehanizam za sigurnu dostavu personaliziranih informacija te osigurava proaktivno djelovanje uprave, jer šalje obavijesti bez da korisnik pokreće neku e-uslugu. Građani za sada mogu zaprimiti 64 različite obavijesti javne uprave a primjeri e-Poruka prema institucijama su:

1. Hrvatska akademska i istraživačka mreža CARNet - obavijest o izostanku djeteta iz škole
2. Financijska agencija - blokada i deblokada računa, nova osnova za blokirani račun, obavijest o stanju blokade, izvršena osnova bez blokade računa, dobrodošlica-računi su blokirani, dobrodošlica-računi nisu blokirani;
3. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje - prijava o početku i prestanku osiguranja, brisanje prijave o početku osiguranja, obračunate ustege iz mirovine, prevođenje invalidske na starosnu mirovinu, obavijest o postupku utvrđivanja dijela mirovine;
4. Hrvatski zavod za zapošljavanje - ulazak u evidenciju nezaposlenih, izlazak iz evidencije nezaposlenih, rješenje o novčanoj naknadi, prestanak novčane naknade,
5. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje - naknade plaće i potpore, istek dopunskog osiguranja, saldo dopunskog osiguranja, promjena izabranog liječnika, status obveznog zdravstvenog osiguranja, obavijest o izrađenoj Europskoj kartici zdravstvenog osiguranja, obavijest o isteku Europske kartice zdravstvenog osiguranja, podsjetnik o aktivnoj narudžbi, dodjela MBO-a novorođenom djetetu, obavijest o otkazanoj narudžbi, prijava temeljem redovnog školovanja, obavijest o promjeni osobnih podataka, privremena nesposobnost za rad;
6. Ministarstvo poduzetništva i obrta - obavijest o nepotpunoj/neispravnoj Prijavi za upis, obavijest o provedenom postupku upisa u Obrtni registar;
7. Ministarstvo unutarnjih poslova - istek registracije vozila, istek osobne iskaznice, istek putovnice, istek vozačke dozvole, zahtjev za prijavu boravišta, obavijest o okončanju postupka po zahtjevu, obavijest o roku za preuzimanje osobne iskaznice, elektronički zapis;
8. Ministarstvo financija - porez na cestovna motorna vozila, obračunati porez na dohodak, obavijest o nagradnoj igri, rješenje za obračun posebnog poreza na motorna vozila;
9. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture - Obavijest o isteku dokumenta iz sustava e-Pomorac, obavijest o isteku tehničkog pregleda plovila, naknada za pomorsko dobro i objekte sigurnosti, neplaćena naknada za uporabu pomorskog dobra;
10. Ministarstvo poljoprivrede - obavijest o obaveznom cijepljenju kućnih ljubimaca;
11. Ministarstvo pravosuđa - promjena u sudskom predmetu, e-Oglasna, kaznena evidencija - neispravan zahtjev, uvjerenje iz kaznene evidencije, uvjerenje da se ne vodi kazneni postupak, nevođenje kaznenog postupka - neispravan zahtjev;
12. Ministarstvo uprave - obavijest o biračkom mjestu, obavijest o provedenoj verifikaciji podataka, e-Upitnik o zadovoljstvu elektroničkim uslugama, rješenje zahtjeva za privremeni upis birača;
13. Središnji registar osiguranika - raspored u obavezni mirovinski fond, potvrda članu obaveznog

Prekogranična regija- gdje rijeke spajaju, a ne razdvajaju

mirovinskog fonda, promjena kategorije obaveznog mirovinskog fonda, prijenos poslova upravljanja obaveznim mirovinskim fondom, pripajanje mirovinskih društava;

14. Zagrebački Holding - jedinstvena uplatnica.

Osobni korisnički pretinac je dostupan i putem mobilnih platformi, a u planu je dostava službenih obavijesti uz potvrdu prijema od strane primatelja.

e-Usluge

e-Usluge koje pružaju javna tijela u Republici Hrvatskoj mogu se podijeliti prema kriteriju korisnika (usluge koje su namijenjene građanima te one koje koriste pravne osobe) i prema uslugama ovisno o tome koriste li NIAS sustav.

Dostupne e-Usluge u sustavu eGrađani (za sada 49 usluga):

1. Pravna država i sigurnost (11) - e-Zahtjev za izdavanje e-Putovnice, izdavanje e-Izvatka procjene nekretnina Grada Zagreba, uvjerenje da se ne vodi kazneni postupak, pregled i upravljanje porukama u Osobnom korisničkom pretincu, evidencija vjerodajnica otvorenih kod različitih izdavatelja, uvjerenje iz kaznene evidencije, e-Prijava boravišta hrvatskih državljana, e-privremeni upis u Registar birača, suglasnosti i punomoći u postupcima iz djelokruga MUP-a, provjera upisa u Registar birača, e-Usluge Ministarstva unutarnjih poslova;
2. Obitelj i život (4) - e-Novorođenče, potvrda o evidenciji korisnika socijalne skrbi, kalkulator doplatka za djecu, isprave e-Matičnih knjiga;
3. Odgoj i obrazovanje (6) - e-Podnesak za registraciju poslovnog nastana u nadležnosti Ministarstva znanosti i obrazovanja, online tečajevi Sveučilišnog računskog centra, e-Dnevnik za roditelje, izdavanje e-Identiteta vezanih za sustav znanost i visokog obrazovanja, e-Zapis o statusu studenta, središnja prijava na diplomatske studijske programe;
4. Promet i vozila (3) - e-Zahtjev za izdavanje vozačke dozvole, porezna prijava za obračun i plaćanje posebnog poreza na motorna vozila, uvid u izdane dokumenta e-Plovila;
5. Aktivno građanstvo (2) - e-Usluge Grada Zagreba, uključivanje u otvorena javna e-Savjetovanja u postupku donošenja zakona i drugih propisa;
6. Financije i porezi (2) - pregled osobnih podataka iz OIB sustava, e-Porezna;
7. Zdravlje (5) - realizirani recepti, zahtjev za izdavanje Europske kartice zdravstvenog osiguranja, pregled izabranog liječnika, portal zdravlja, otvorene narudžbe;
8. Rad (7) - e-Zapis o radno pravnom statusu (e-Radna knjižica), korisničke stranice Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, e-Potvrde iz mirovinskog sustava, komunikacija i e-Usluge Središnjeg registra osiguranika, burza rada, e-Pomorac;
9. Poslovanje (6) - e-Poljoprivreda, e-Postupci u području intelektualnog vlasništva, e-Aplikacija za prijavu polaganja stručnog ispita za obavljanje stručnih geodetskih poslova, e-Obrt, e-Visitor, registracija objekata koji pružaju uslugu smještaja strancima;
10. Stanovanje i okoliš (3) - vodne usluge Međimurskih voda, zajednički informacijski sustav zemljišnih knjiga i katastra, komunalne usluge i naknade Zagrebačkog holdinga.

Trenutno je dostupno i 78 e-usluga u Republici Hrvatskoj koje ne koriste nacionalni sustav za identifikaciju i autentifikaciju.

Ukupan broj prijava na sustav e-Građani je 14.125.560, a najčešće korištene usluge su: osobni korisnički pretinac (5.266.715 prijava), e-Dnevnik (1.370.147), e-Porezna (1.089.525), HZMO korisničke stranice (1.059.598) i e-Matice (953.369). Ukupno se sustavom e-Građani koristi 767.698 korisnika, a od toga je 527.283 jedinstvenih korisnika.

Na Globalnom summitu inicijative Partnerstvo za otvorenu vlast, održanom 28. listopada 2015. u Mexico Cityju na temu „Otvorena vlast za unapređenje javnih usluga“, projekt hrvatske Vlade e-Građani osvojio je prvo mjesto u Europi.

Dodatni izvori informacija o uslugi, ukoliko postoje (web stranice, istraživanja itd.)

<https://www.gov.hr/>

Prekogranična regija- gdje rijeke spajaju, a ne razdvajaju

2. e-Novorođenče

Država	Republika Hrvatska
Razina javne uprave na kojoj se provodi usluga (državna, regionalna, lokalna)	državna
Izvori financiranja usluge (državni proračun, EU fondovi itd.)	državni proračun
Potrebe na koje se odražava opisana usluga	usluga prijave rođenog djeteta kroz integraciju Ministarstva uprave sa sustavima Ministarstva unutarnjih poslova i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje
Opis usluge (sadržaj i kontekst; procedure, ukoliko postoje; implementacija; dobra i loša iskustva; zašto usluga pripada dobroj praksi/preporuke rješenja problema/izazovi; daljnji razvoj, mogućnosti itd.)	<p>Usluga e-Novorođenče je postupak prijave rođenog djeteta i predstavlja najsloženiju e-uslugu u Republici Hrvatskoj koja je puštena u rad u siječnju 2018. godine.</p> <p>Zakonom o državnim maticama ('Narodne novine' broj 96/93 i 76/13) i Napatkom za provedbu Zakona o državnim maticama i upisu posvojenja u maticu rođenih ('Narodne novine' broj 26/08) propisane su ovlasti matičara kao i postupak upisa u maticu rođenih.</p> <p>Dosadašnji rad Matičnih ureda, kao i postupke oko prijave rođenja djeteta, roditelji su promatrali kroz prizmu šume birokracije vezane za prijavu rođenja i ostvarivanje svih zajamčenih prava. Prije svega bilo je potrebno u matični ured fizički pristupiti kako bi se dijete upisalo u maticu rođenih, odredilo mu se ime te kako bi mu se dodijelio OIB. Bilo je potrebno na uvid dostaviti izvod iz matice vjenčanih i osobne iskaznice oba roditelja. Također se popunjavao zahtjev za izdavanje isprava iz matice rođenih i knjige državljana. Nakon izvršene prijave i upisa plaćalo se za uslugu izdavanja dokumenata: biljezi 20kn za rodni list i/ili 20kn za izvadak iz matice rođenih i 20kn za domovnicu. Kod prijave rođenja djeteta izvan zdravstvene ustanove, prilikom prijave matičaru potrebna je medicinska dokumentacija o porodu ili dokaz o majčinstvu.</p> <p>Dijete se prijavljivalo u matici rođenih u matičnom uredu grada ili općine kojoj je pripadalo rodilište u kojem je rođeno u roku od 15 dana od rođenja.</p> <p>Osobno ime rođena djeteta određivalo se također u matičnom uredu, u roku od 30 dana od rođenja, a za to je bilo potrebno prisustvo oba roditelja (osobno i sporazumno). Katkad to nije bilo moguće, prisutan je bio jedan roditelj, ali u tom je slučaju onda bila potrebna sporazumna izjava o osobnom imenu djeteta. Ukoliko jedan od roditelja nije bio živ i proglašen je umrlim, prebivalište mu nije poznato, lišen je roditeljske skrbi ili poslovne sposobnosti, osobno ime određivao je drugi roditelj.</p> <p>Isto tako, u matičnom uredu se obavljalo određivanje OIB-a, i to po upisu djeteta u maticu rođenih i po službenoj dužnosti, a za to se odmah po određivanju izdavala potvrda o određenom OIB-u.</p> <p>Nakon ovog postupka roditelji su odlazili u Ministarstvo unutarnjih poslova na određivanje djetetovog matičnog broja građana, te prijavu prebivališta.</p> <p>Potom su roditelji bili dužni prijaviti dijete na zdravstveno osiguranje u područnim uredima ili ispostavama Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i podnošenje zahtjeva za isplatom jednokratne pomoći za opremu novorođenčeta.</p> <p>Sada, kroz uslugu e-Novorođenče, nadležni Matični ured kada iz bolnice zaprime podatke o rođenju djeteta (elektroničkim i/ili pisanim putem), pripreme prošireni Zapisnik o određivanju osobnog imena djeteta koji sadrži podatke iz službenih evidencija i u kojem je omogućen unos i ispravak podataka potrebnih za upis djeteta u:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maticu rođenih Ministarstva uprave;

Prekogranična regija- gdje rijeke spajaju, a ne razdvajaju

- OIB sustav Ministarstva financija;
- Evidenciju o državljanstvu Ministarstva uprave;
- Obrazac za statističku obradu poroda Državnog zavoda za statistiku
- Evidenciju prebivališta Ministarstva unutarnjih poslova;
- Sustav osiguranika Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

Preduvjet za korištenje usluge e-Novorođenče je da oba roditelja, ili samo majka u slučaju da samostalno prijavljuje dijete, moraju imati e-osobnu iskaznicu na kojoj su identifikacijski i potpisni certifikati. Kroz uslugu e-Novorođenče mogu se upisati svi potrebni podaci za sljedeće usluge:

- upis djeteta u maticu rođenih;
- upis djeteta u evidenciju državljanstva;
- prijavu prebivališta djeteta na adresu jednog od roditelja;
- reguliranje zdravstvenoga osiguranja djeteta;
- podnošenje zahtjeva za dobivanje jednokratne novčane potpore za novorođeno dijete.

Usluga e-Novorođenče rješava pitanje upisa djece u navedene evidencije ukoliko se radi o standardnom upisu, što znači da pravni okvir predviđa od sudionike samo matičare i roditelje. U slučajevima kada je za upis potrebno uključiti dodatne institucije, kao što su Centri za socijalnu skrb ili sudovi, nije predviđen unos putem usluge e-Novorođenče. Trenutno je omogućena prijava živorođenih hrvatskih državljana (barem jedan roditelj je hrvatski državljanin) i mrtvorodenih hrvatskih državljana (tada se ne određuje OIB djeteta).

Nakon prijave rođenja djeteta putem sustava e-Građani roditeljima će se u osobni korisnički pretinac dostaviti:

- e-Zapis iz matice rođenih za dijete (odmah po odobrenju upisa);
- e-Zapis iz evidencije o državljanstvu za dijete (odmah po odobrenju upisa);
- Uvjerenje o prebivalištu za dijete (odmah po odobrenju upisa);
- Potvrda o prijavi na zdravstveno osiguranje (u roku od 5 dana);
- Potvrda o odobrenom/odbijenom zahtjevu za isplatu jednokratne novčane potpore za novorođeno dijete (u roku od tjedan dana).

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje će:

- na adresu prijavljenog prebivališta djeteta dostaviti zdravstvenu iskaznicu djeteta (u roku od 15 dana) i obavijest o statusu zahtjeva za jednokratnu novčanu potporu za novorođeno dijete.
- u roku 45 dana izvršiti isplatu odobrene jednokratnu novčanu potporu za novorođeno dijete.

Ukoliko roditelji nemaju e-osobnu iskaznicu ili se ne služe Internetom, upis djeteta mogu izvršiti osobno u matičnom uredu. Svi potrebni podaci za evidenciju prebivališta i određivanje matičnog broja djeteta proslijediti će se Ministarstvu unutarnjih poslova elektroničkim putem kao i prijavu na zdravstveno osiguranje te zahtjev za isplatu jednokratne pomoći Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje.

Predviđeno je uključivanje i ostalih institucija i postupaka u jedinstveni sustav, kao što su porezna olakšica za uzdržavanog člana obitelji Porezne uprave, dječji doplatak Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje te ostale novčane potpore za novorođeno dijete jedinica lokalne i regionalne samouprave.

Prema procjeni Ministarstva uprave, novom uslugom e-Novorođenče građani će uštedjeti više od 100.000 sati koje bi proveli čekajući na šalterima te uštedjeti 40 kuna koje bi u matičnom uredu platili za biljege, što na godišnjoj razini iznosi oko 1.616.000 kuna.

Korist od usluge e-Novorođenče imaju i obitelji i državna tijela. Roditelji i djeca jer više ne moraju odlaziti u matične urede, a državna tijela jer se podaci za novorođenu djecu elektronski prenose čime se smanjuje vremensko trajanje upisa djeteta u evidencije i osigurava točnost podataka u registarskim sustavima.

Dodatni izvori informacija o usluzi, ukoliko postoje (web stranice, istraživanja itd.)

<https://gov.hr/moja-uprava/obitelj-i-zivot/roditeljstvo/prijava-rodjenja-djeteta/326>
<https://nias.gov.hr/Authentication/Step1>

**Prekogranična regija- gdje rijeke
spajaju, a ne razdvajaju**

3. Portal otvorenih podataka

Država	Republika Hrvatska
Razina javne uprave na kojoj se provodi usluga (državna, regionalna, lokalna)	državna
Izvori financiranja usluge (državni proračun, EU fondovi itd.)	državni proračun
Potrebe na koje se odražava opisana usluga	podatkovni čvor koji služi za prikupljanje, kategorizaciju i distribuciju otvorenih podataka javnog sektora koji olakšava pristup za ponovno korištenje
Opis usluge (sadržaj i kontekst; procedure, ukoliko postoje; implementacija; dobra i loša iskustva; zašto usluga pripada dobroj praksi/preporuke rješenja problema/izazovi; daljnji razvoj, mogućnosti itd.)	<p>Portal otvorenih podataka Republike Hrvatske je središnji portal kojim se omogućava pristup informacijama tijela javne vlasti za ponovno korištenje. Pokrenut je 19. ožujka 2015. godine te predstavlja podatkovni čvor za prikupljanje, kategorizaciju i distribuciju podataka javnog sektora. Portalom otvorenih podataka želi se povećati transparentnost javne uprave, potaknuti intenzivnija suradnja s privatnim sektorom, poglavito u području informacijskih tehnologija te potaknuti poboljšanje e-usluga.</p> <p>Cilj uspostave je poboljšano širenje javnih i otvorenih podataka putem jedinstvenog i centralnog mjesta kako bi se omogućila izrada inovativnih nekomercijalnih i komercijalnih aplikacija korištenjem tih podataka. Otvoreni podaci su podaci koje stvaraju tijela javne vlasti u obliku baza ili registara radi ponovne uporabe od strane privatnog sektora ili civilnog društva te građana pojedinaca, a čijom se uporabom može stvoriti dodana vrijednost ili ekonomska korist.</p> <p>Skupovi podataka za objavu su katalogizirani temeljem Zakona o pravu na pristup informacijama ('Narodne novine', broj 25/2013 i 85/2015.) i Akcijskog plana za provedbu inicijative Partnerstvo za otvorenu vlast u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014. do 2016. godine, kao i prioritetima za distribuciju prema Smjernicama o preporučenim standardnim dozvolama, skupovima podataka i naplati ponovne uporabe dokumenata (2014/C 240/01). Otvoreni podaci u pravilu ne sadrže osobne podatke, naime podaci zaštićeni Zakonom o zaštiti osobnih podataka se ne smatra otvorenim podacima jer njihova objava nije dozvoljena.</p> <p>Pravilnikom o vrstama i sadržaju dozvola kojima se utvrđuju uvjeti ponovne uporabe informacija ("Narodne novine", broj 67/2017) definirano je da su informacije za ponovnu uporabu tijela javne vlasti dostupne korisnicima bez ograničenja i za slobodnu uporabu uz otvorenu dozvolu. Otvorena dozvola korisnicima daje slobodnu uporabu informacija, u komercijalnu ili nekomercijalnu svrhu koja uključuje kopiranje, objavljivanje, distribuiranje, priopćavanje javnosti, prerađivanje informacije, kombiniranje s drugim informacijama, uvrštavanje u svoj proizvod i prenošenje bez posebne dozvole, ali uz obavezno navođenje izvora informacije. Sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama, kojim se preuzima Direktiva EU o ponovnoj uporabi informacija javnog sektora, zahtijeva se od svih tijela da osiguraju objavu takvih informacija na internetskim stranicama ili putem portala, a naplata troškova provodi samo kada je to nužno i u skladu s propisanim pravilima.</p> <p>Preuzimanjem informacija za daljnju uporabu korisnik s njima treba postupati u dobroj vjeri, bez obzira na svrhu ponovne uporabe informacija. Nije dozvoljena zlouporaba preuzetih informacija kao ni korištenje informacija za primjenu ili objavu u svrhu kriminalnih, ilegalnih, rasističkih, diskriminirajućih, klevetničkih, pornografskih, seksističkih ili homofobnih aktivnosti.</p>

Prekogranična regija- gdje rijeke spajaju, a ne razdvajaju

Portal predstavlja svojevrsni katalog informacija dostupnih za ponovnu uporabu, zajedno s metapodacima (podacima koji pobliže opisuju skupove podataka), u strojno čitljivom i otvorenom obliku te pomoću njega korisnici pretragom lakše dolaze do željenog javnog podatka. Da bi se podaci i informacije smatrali otvorenima, trebali bi biti objavljeni u obliku koji je računalno čitljiv i otvoren (računalo ga može samostalno pročitati i interpretirati neovisno o korištenoj platformi). Do sada je objavljeno 564 skupova podataka koji su kategorizirani prema:

temama - društvena pitanja (96), financije (48), okoliš (42), obrazovanje i komunikacije (39), politika (38), poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (33), zapošljavanje i radni uvjeti (13), prijevoz (11), poslovanje i konkurencija (11), ekonomija (9);

formatu: XLS (358), CSV (231), HTML (193), aspx (64), PDF (42), XML (41), metadata / get (20), JSON (12), Zip (8), DOC (7);

izdavaču: Grad Rijeka (143), Državni zavod za statistiku (79), Grad Zagreb (77), Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (39), Agencija za mobilnost i programe Europske unije (20), Ministarstvo uprave (17), Hrvatska narodna banka (17), Grad Pula (15);

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (13), Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (11).

Pretraga do skupova podataka na portalu može se olakšati sortiranjem podataka po važnosti, popularnosti, naslovu, zadnjem ažuriranju i lokaciji.

Primjeri skupova otvorenih podataka su geolokacijski podaci, prometni podaci, meteorološki podaci, podaci iz područja okoliša, statistički podaci, financijski podaci, slobodna radna mjesta, imenici i adresari.

Portal otvorenih podataka sadrži i besplatne aplikacije koje su odobrene na temelju općeg konteksta i prikladnosti same aplikacije: Autobusi - međunarodni i domaći međugradski autobusni vozni red hrvatskih prijevoznika, CROračun - usporedba ekonomskih, proračunskih, demografskih i socijalnih pokazatelja lokalne i regionalne samouprave, CroSos - popis svih hitnih brojeve u Republici Hrvatskoj te njihovo pozivanje, Gugalaga - tražilica vrtića, Hakmap -interaktivna karta; HRstat - interaktivna vizualizacija statističkih podataka o Hrvatskoj, HZnet - online voznog reda Hrvatskih željeznica, HŽPP App, Imamo pravo znati - transparentniji i lakši pristup informacijama tijela javne vlasti, Invest in Croatia - informacije o dosadašnjim ulaganjima u Hrvatsku, Izbori za predsjednika Republike Hrvatske 2014., Kome pripadaju bivši vojni prostori?, LLHZZO - lista lijekova HZZO-a, Pametno zdravlje - pretraživanje i pronalazak medicinskih ustanova, Poslovni prostori u vlasništvu grada Splita, Prikaz financiranja političkih stranaka u RH, Split bus - usluge javnog prijevoza, Zagreb Tram - tramvajske i autobusne linije u Gradu Zagrebu, Vodostaj - trenutni vodostaj po gradovima, Zagreb Food i Zagreb prijevoz.

Portal otvorenih podataka EU-a uspostavljen je 2012. na temelju Odluke Europske komisije 2011/833/EU o ponovnoj uporabi dokumenata Komisije. Sve su institucije EU-a pozvane da svoje podatke učine javno dostupnima kad god je to moguće. To znači da se ti podaci mogu ponovno upotrebljavati u bazama podataka, izvješćima ili projektima u načelu besplatno i bez ograničenja zbog autorskih prava. Omogućavanjem javnosti uporabe podataka potiče se gospodarski razvoj u EU-u i transparentnost u institucijama EU-a.

Obuhvaćeni podaci uključuju geografske, geopolitičke i financijske podatke, statističke podatke, izborne rezultate, pravne akte i podatke o kriminalitetu, zdravlju, okolišu, prometu i znanstvenim istraživanjima. Na tom portalu mogu se pronaći i vizualizirati otvoreni podaci iz cijele Europe, uključujući i skupove podataka s Portala otvorenih podataka RH.

Dodatni izvori informacija o uslugi, ukoliko postoje (web stranice, istraživanja itd.)

<https://data.gov.hr>

4. REGISTAR UDRUGA REPUBLIKE HRVATSKE

Država	Republika Hrvatska
Razina javne uprave na kojoj se provodi usluga (državna, regionalna, lokalna)	državna
Izvori financiranja usluge (državni proračun, EU fondovi itd.)	državni proračun
Potrebe na koje se odražava opisana usluga	Pravo na slobodno udruživanje
Opis usluge (sadržaj i kontekst; procedure, ukoliko postoje; implementacija; dobra i loša iskustva; zašto usluga pripada dobroj praksi/preporuke rješenja problema/izazovi; daljnji razvoj, mogućnosti itd.)	
<p>Pravo na udruživanje jedno je od prava koje se štiti člankom 11. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (European Convention on Human Rights and Fundamental Freedoms). Također, člankom 43. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10, 5/14) svakom se jamči pravo na slobodno udruživanje radi zaštite njihovih probitaka ili zauzimanja za socijalna, gospodarska, politička, nacionalna, kulturna ili druga uvjerenja i ciljeve. Radi toga svatko može slobodno osnivati sindikate i druge udruge, uključivati se u njih ili iz njih istupati u skladu sa zakonom. Pravo slobodnog udruživanja ograničeno je zabranom nasilnog ugrožavanja demokratskoga ustavnog poretka, te neovisnosti, jedinstvenosti i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske.</p> <p>Zakonodavni okvir u Republici Hrvatskoj čine Zakon o udrugama („Narodne novine“ br. 74/14, 70/17) i Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra udruga Republike Hrvatske i registra stranih udruga u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“ br. 4/15).</p> <p>Zakonom o udrugama (dalje u tekstu Zakon) uređuje se osnivanje, registracija, pravni položaj i prestanak postojanja udruga sa svojstvom pravne osobe u Republici Hrvatskoj, a udruge se definiraju kao svaki oblik slobodnog i dobrovoljnog udruživanja više fizičkih, odnosno pravnih osoba, koje se, radi zaštite njihovih probitaka ili zauzimanja za zaštitu ljudskih prava i sloboda, te ekološka, humanitarna, informacijska, kulturna, nacionalna, pronatalitetna, prosvjetna, socijalna, strukovna, športska, tehnička, zdravstvena, znanstvena ili druga uvjerenja i ciljeve, a bez namjere stjecanja dobiti, podvrgavaju pravilima koja uređuju ustroj i djelovanje toga oblika udruživanja.</p> <p>Udrugu mogu osnovati najmanje tri osnivača. Osnivač udruge može biti svaka poslovno sposobna fizička osoba ako joj poslovna sposobnost nije oduzeta u dijelu sklapanja pravnih poslova. Osnivač može biti i pravna osoba. Među osnivačima može biti i maloljetna osoba s navršenih 14 godina, kao i punoljetna osoba lišena poslovne sposobnosti u dijelu sklapanja pravnih poslova, uz prethodno ovjerenu suglasnost zakonskog zastupnika odnosno skrbnika.</p> <p>Udruga stječe pravnu osobnost danom upisa u Registar udruga Republike Hrvatske. Registar udruga je javni upisnik koji se vodi u elektroničkom obliku jedinstveno za sve udruge u Republici Hrvatskoj, a vode ga uredi državne uprave u županijama i Gradski ured za opću upravu Grada Zagreba. Upis u Registar je dobrovoljan, a obavlja se na zahtjev osobe ovlaštene za zastupanje udruge koja, u ime osnivača, podnosi zahtjev za upis u Registar udruga uredu nadležnom prema sjedištu udruge. Nadležni uredi o zahtjevu za upis u Registar udruga odlučuju rješenjem nakon provedenog upravnog postupka. Zakonom o udrugama jasno su propisani uvjeti koje udruga mora ispuniti da bi se mogla upisati u Registar udruga. Sve uvjete, potrebne</p>	

Prekogranična regija- gdje rijeke spajaju, a ne razdvajaju

informacije i propisane obrasce potrebne za podnošenje zahtjeva za upis u Registar udruga građani mogu pronaći na web stranicama Ministarstva uprave i nadležnih ureda u županijama, a mogu se obratiti i osobno službenicima nadležnih ureda.

Osobe ovlaštene za zastupanje udruga upisanih u Registar udruga, obvezne su prijaviti nadležnom uredu sve promjene podataka koje se odnose na: statut, naziv, ciljeve i djelatnosti, sjedište i adresu sjedišta, izbor osoba ovlaštenih za zastupanje, neovisno o tome radi li se o osobama iz prethodnog mandata, izbor i opoziv likvidatora i prestanak postojanja udruge, koje nastanu nakon upisa u Registar udruga, u roku od 60 dana od donošenja odluke o promjeni. U pravnom prometu udruga ne smije postupati po promjenama niti rabiti podatke o promjenama prije nego što su isti upisani u Registar udruga Republike Hrvatske.

Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja Registra udruga Republike Hrvatske i Registra stranih udruga u Republici Hrvatskoj (dalje u tekstu Pravilnik) propisan je oblik i sadržaj registra udruga i registra stranih udruga, zahtjeva za upis u registar udruga i registar stranih udruga, zahtjeva za upis promjena u registar udruga i registar stranih udruga, sadržaj izvotka iz registra udruga i registra stranih udruga, razvrstavanje udruga, način podnošenja zahtjeva za upis u registar udruga i registar stranih udruga, te način upisa i vođenja registra udruga i registra stranih udruga, zbirki isprava, prestanak postojanja udruga sa svojstvom pravne osobe i prestanak djelovanja stranih udruga u Republici Hrvatskoj.

Sukladno Pravilniku, 2015. godine izrađena je nova web aplikacija Registra udruga kojom se službenici nadležnih ureda koriste za unos podataka o udrugama s pravnom osobnošću. Registar udruga javno je dostupan svim članovima udruga, građanima, nadležnim tijelima koja vrše nadzor nad radom udruga i svoj zainteresiranoj javnosti.

Registar udruga elektroničkim putem povezan je sa OIB sustavom Ministarstva financija, što službenicima koji ga vode olakšava postupak upisa podataka u Registar, a predstavnicima udruga omogućuje da na jednom mjestu uz rješenje o upisu u Registar udruga mogu preuzeti i potvrdu o OIB-u.

Zakon i Pravilnik propisuju, a web aplikacija Registra udruga omogućuje svakoj zainteresiranoj osobi i instituciji da u svakom trenutku može pristupiti i izvršiti uvid u podatke o udruzi, a koji se tiču registarskog broja i OIB-a, naziva i sjedišta udruge, osoba ovlaštenih za zastupanje i njihovih mandata, datuma osnivanja i datuma upisa u Registar udruga, ciljeva, djelatnosti i područja djelovanja sukladno ciljevima, napomena nadležnih tijela (npr. o inspekcijskim nadzorima) i usklađenosti udruge sa Zakonom. Osim navedenim podacima, putem Registra udruga može se pristupiti i statutu udruge. Naime, prilikom upisa udruge u Registar, nadležni uredi dužni su statut udruge skenirati i učitati u Registar kako bi bio dostupan svakoj zainteresiranoj osobi i instituciji.

Nadalje, ustrojavanjem Registra udruga sukladno Zakonu i Pravilniku, članovi udruge, nadzorna tijela, davatelji financijskih sredstava udrugama, kao i cijela zainteresirana javnost, u svakom trenutku iz Registra udruga mogu ispisati dokument „Ispis iz registra udruga“ na određeni datum, koji sadrži sve aktualne podatke o udruzi, što znači da ispis iz Registra udruga može biti dokaz o registraciji udruge, mandatu osobe ovlaštene za zastupanje i usklađenosti statuta sa Zakonom. Time se postiglo da se udruge ne moraju izlagati plaćanju upravne pristojbe za izdavanje izvotka iz Registra udruga kao javne isprave, te je tako uz prethodno navedenu mogućnost uvida u statut svake udruge upisane u Registar udruga, udrugama pojednostavljen postupak prijavljivanja na javni natječaj ili javni poziv za financiranje programa ili projekata iz javnih sredstava. Također, službenicima nadležnih tijela koje vrše nadzor nad udrugama, kao i onima koji ocjenjuju prijave na javne pozive za financiranje programa ili projekata iz javnih sredstava, omogućeno je da sami izvrše uvid u ažurne podatke o udrugama i odredbe statuta, bez da od samih udruga traže dostavu istih.

Uz navedene mogućnosti koje pruža Registar udruga, postoje još mnogi bitni pomaci u normativnom okviru za djelovanje udruga i u načinu provođenja tih propisa, a koji su rezultat

Prekogranična regija- gdje rijeke spajaju, a ne razdvajaju

"novog" Zakona o udrugama i provedbenog Pravilnika. Prvenstveno treba istaknuti jasnije odredbe o načinu postupanja nadležnih tijela pred kojima udruge ostvaruju svoja prava, a što rezultira bržim i učinkovitijim rješavanjem zahtjeva udruga za upis i upis promjena u Registar udruga.

Nadalje, kroz načelo javnosti koje je Zakonom propisano kao jedno od načela na kojima se temelji djelovanje udruga, istaknuta je potreba za transparentnim djelovanjem udruga, a što je osigurano odredbama o obveznim dijelovima statuta i ustrojavanjem Registra udruga na prethodno u tekstu opisani način. Također, iz razloga pravne sigurnosti u djelovanju udruga, pitanja koja se odnose na ustrojstvo i djelovanje udruga s svojstvom pravne osobe, su određena kao obvezni, a ne dispozitivni sadržaj statuta te je slijedom toga, pazeći da se ne pređe granica autonomnosti udruge, odredbama Zakona proširen obvezni sadržaj statuta s ciljem olakšavanja rada tijela upravljanja, na način da se udruge upućuju koja pitanja trebaju same propisati statutom. Dakle, odredbe o unutarnjem ustroju udruge, tijelima, načinu odlučivanja i predstavljanju udruge su pitanja koja udruga samostalno uređuje statutom i koja ni zakonodavac, a niti registracijska tijela ne mogu urediti niti tumačiti umjesto udruge. Poseban pozitivni pomak učinjen je novim odredbama o postupanju registracijskih i inspekcijskih tijela, gdje su jasno i precizno podijeljene ovlasti svakog od njih i tako je otklonjena pravna nesigurnost i neujednačenost u postupanju koja je bila prisutna prije donošenja "novog" Zakona. Nadalje, vodeći računa o činjenici da se većina udruga financira iz javnih izvora, Pravilnikom je određena klasifikacija djelatnosti kojima udruge ostvaruju svoje ciljeve, te se na temelju toga puno preciznije mogu izrađivati planovi financiranja civilnog sektora iz javnih izvora. Također, navedena klasifikacija od iznimne je koristi prilikom izrade statističkih izvještaja i analiza o civilnom sektoru u pojedinim područjima društva.

Slijedom navedenog, može se zaključiti da su odredbe Zakona jasno i precizno propisane vodeći računa o privatnopravnom, neprofitnom karakteru udruga, ali i nemiješanju nadležnih upravnih tijela u reguliranje unutarnjih odnosa udruge, dok je uvažavajući autonomiju upravljanja udrugom, naglašen značaj unutarnjeg nadzora nad radom udruga od samih članova, uz istovremeno osiguravanje učinkovitog nadzora državnih tijela.

Nadalje, Zakonom, provedbenim propisima, ali i novim aplikativnim rješenjem Registra udruga, odnosno jasnim propisivanjem kriterija, mjerila i postupaka financiranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, sa svojstvom pravne osobe, naglašava se transparentnost i javnost djelovanja udruga, a time se otvara i veći prostor za jačanje povjerenja građana u rad udruga i civilnog sektora, što je jedan od preduvjeta napretka svakog društva.

Dodatni izvori informacija o usluzi, ukoliko postoje (web stranice, istraživanja itd.)	https://registri.uprava.hr/#!udruge
--	---

5. REGISTAR ZAPOSLENIH U JAVNOM SEKTORU

Država	Republika Hrvatska
Razina javne uprave na kojoj se provodi usluga (državna, regionalna, lokalna)	državna
Izvori financiranja usluge (državni proračun, EU fondovi itd.)	državni proračun
Potrebe na koje se odražava opisana usluga	Objedinjavanje podataka o državnim službenicima i namještenicima, o službenicima i namještenicima u javnim službama te se osiguravanje praćenja i izmjena tih podataka

Prekogranična regija- gdje rijeke spajaju, a ne razdvajaju

Opis usluge (sadržaj i kontekst; procedure, ukoliko postoje; implementacija; dobra i loša iskustva; zašto usluga pripada dobroj praksi/preporuke rješenja problema/izazovi; daljnji razvoj, mogućnosti itd.)

Uvod

Odlukom Vlade RH od 10. lipnja 2010. godine (*Narodne novine 83/2010*), uspostava i vođenje informacijskog sustava Registra zaposlenih u javnom sektoru povjerena je Financijskoj agenciji. Registrom zaposlenih u javnom sektoru na jednom su mjestu objedinjeni podaci o državnim službenicima i namještenicima, o službenicima i namještenicima u javnim službama te se osigurava praćenje i izmjena tih podataka.

Korisnicima Registra smatraju se sve institucije koje su korisnici proračuna, odnosno državne i javne službe kojima se rashodi za zaposlene osiguravaju u državnom proračunu. Pod javnim službama podrazumijevaju se javne službe u smislu Zakona o plaćama u javnim službama (*Narodne novine 27/2001, 39/2009*).

Tako je do svibnja 2012. uspostavljena informatička infrastruktura potrebna za centralno prikupljanje podataka o 250 000 zaposlenika. Razvijena je web aplikacija za unos podataka, a kako bi uspostavljen sustav koristio suvremene i pouzdane sigurnosne mehanizme za sve korisnike osigurano je korištenje PKI infrastrukture putem smart kartica. U tom trenutku bilo je registrirano 4 000 korisnika sustava te je organiziran sustav podrške korisnicima.

Uspostavom Registra zaposlenih u državnim i javnim službama, koji na jednom mjestu objedinjuje podatke o državnim službenicima i namještenicima te službenicima i namještenicima u javnim službama, ostvareni su preduvjeti za izgradnju sustava koji će omogućiti djelotvorno i učinkovito upravljanje ljudskim potencijalima u državnim i javnim službama i centralizirani obračun plaća za korisnike čiji se rashodi za zaposlene osiguravaju u državnom proračunu.

Zakonodavni okvir

Temeljem odredaba Zakona o registru zaposlenih u javnom sektoru (*Narodne novine 34/2011*) izrađen je Registar zaposlenih u javnom sektoru.

Sve javne službe koje su u obuhvatu Registra zaposlenih u javnom sektoru, dužne su unijeti podatke u aplikaciju Registra i redovito ih ažurirati. Sukladno članku 6. navedenog Zakona, na prikupljanje i daljnju obradu podataka iz Registra primjenjuju se propisi kojima se uređuje zaštita osobnih podataka, tajnost podataka i informacijska sigurnost. Sadržaj, način prikupljanja i obrada podataka propisana je Uredbom o sadržaju, načinu prikupljanja i obrade te mjerama zaštite podataka u registru zaposlenih u javnom sektoru (*Narodne novine 55/2011*). Svaka javna služba dužna je odrediti osobu za rad u predmetnom Registru te im definirati prava za rad u aplikaciji.

Institucionalni okvir

Institucionalni okvir u kome se provodi Zakon o registru zaposlenih u javnom sektoru su državna tijela poput tijela državne uprave, pravosudnih tijela, stručnih službi Hrvatskoga sabora, Ured predsjednika Republike Hrvatske, stručna služba i uredi Vlade Republike Hrvatske, stručna služba Ustavnog suda Republike Hrvatske, stručna služba pučkog pravobranitelja, stručna služba pravobranitelja za djecu, stručna služba pravobranitelja za ravnopravnost spolova, stručna služba pravobranitelja za osobe s invaliditetom, Državni ured za reviziju, stručna služba Državnog izbornog povjerenstva i druga tijela koja se osnivaju za obavljanje državne službe te javne službe poput javnih ustanova i drugih pravnih osoba kojima se sredstva za plaće osiguravaju u državnom proračunu, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zapošljavanje,

Prekogranična regija- gdje rijeke spajaju, a ne razdvajaju

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i javne ustanove kojima se sredstva za plaće osiguravaju iz sredstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

Korisnici, vrste i sadržaj podataka u Registru zaposlenih u javnom sektoru

Zaposlenici u javnom sektoru poput državnih službenika i namještenika, službenici i namještenici u javnim službama, državni dužnosnici imenovani na dužnost u državnom tijelu ili javnoj službi i pravosudni dužnosnici.

Normativni okvir koji se odnosi na vrstu podataka obuhvaćen je Zakonom o sustavu državne uprave ("Narodne novine" broj : 150/11, 12/13, 93/16 i 104/16 - podaci o državnom tijelu ili javnoj službi), Uredba o unutarnjem ustrojstvu ureda državne uprave u županijama ("Narodne novine" broj : 40/12, 51/12 i 90/13 - podaci o unutarnjem ustrojstvu državnog tijela ili javne službe), Pravilnik o unutarnjem redu Ureda (podaci o radnom mjestu), Uredba o sadržaju, načinu prikupljanja i obrade, te mjerama zaštite podataka u Registru zaposlenih u javnom sektoru ("Narodne novine" broj : 55/11 – podaci o zaposlenima).

Registar sadrži sljedeće vrste podataka:

1. podatke o državnom tijelu ili javnoj službi,
2. podatke o unutarnjem ustrojstvu državnog tijela ili javne službe,
3. podatke o radnim mjestima,
4. podatke o zaposlenima,
5. podatke potrebne za obračun plaća.

Sadržaj podataka :

1. naziv institucije, skraćeni naziv institucije, poštanski broj mjesta sjedišta institucije, mjesto i adresa sjedišta institucije, grad/ općina/županija u kojoj se nalazi sjedište institucije, kategorija, potkategorija institucije i vrsta institucije,
2. naziv akta o unutarnjem ustrojstvu, datum stupanja na snagu, datumi izmjena/dopuna, datum prestanka važenja, naziv unutarnje ustrojstvene jedinice i niže unutarnje ustrojstvene jedinice,
3. naziv i opis radnog mjesta, naziv institucije u kojoj je sistematizirano radno mjesto, broj radnog mjesta u internoj sistematizaciji, broj izvršitelja – ukupno, vrijeme početka i završetka radnog vremena, naziv struke / struka,
4. ime i prezime zaposlenika, državljanstvo, podaci o radnom stažu, podaci o mirovinskom osiguranju, stup mirovinskog osiguranja, osnovno zdravstveno osiguranje, podaci o uzdržavanim članovima obitelji, podaci o osobnoj izobrazbi, status zaposlenika,
5. osnovni koeficijent, uvećanje osnovnog koeficijenta, uvjeti rada, zamjena, potrebna kvalifikacija, stvarna kvalifikacija, broj tekućeg računa zaposlenika.

Postupak unosa podataka u Registru zaposlenih u javnom sektoru

Podatke o zaposlenima moguće je unijeti na dva načina:

1. Ručni unos putem web aplikacije za koji je potrebna Fina-ina smart kartica i čitač. Ukoliko je uspješno izvršena instalacija kartice, čitača i digitalnih certifikata, a za što su korisnici osposobljeni, Registru zaposlenih pristupa se na:

<https://zaposleni.javnisektor.hr>

2. Institucije koje su bile u mogućnosti pripremiti podatke iz postojećih informacijskih sustava u datoteke prema definiranoj XML shemi i šifarnicima te ih importirati u Registar zaposlenih (jednokratni način rješavanja problematike unosa podataka).

Prekogranična regija- gdje rijeke spajaju, a ne razdvajaju

Zaključak

Registar zaposlenih u javnom sektoru je izvrstan alat zbog postizanja svrhe jednoobraznosti, funkcionalne i financijske djelotvornosti te ostvarenje nadzora nad upravljanjem ljudskim potencijalima i isplata plaća u javnom sektoru. Premda je isti dočekan sa skepsom u prvoj godini implementacije istog, potrebno je naglasiti da je isti ispunio temeljna očekivanja kako javnosti (popis institucija i zaposlenika – “konačni” a ne imaginarni broj službenika – kako državnih tako i javnih), samih korisnika (postaju vidljivi “središnjici” i nisu samo bezlični službenici nego imaju “ime i prezime” u državnoslužbeničkom svijetu) tako i središnjim tijelima (kao “input” za pravljenje strateških planova). Premda su prvotni ciljevi ostvareni potrebno je usavršiti sam Registar u vidu razrješenja složenosti evidencije radnog vremena i efikasnog premještaja zaposlenika iz jedne institucije u drugu ne gubeći iz vida pravovremenost sa djelovanjem drugih tijela (HZMO, HZZO itd...).

Unatoč tim podacima, teško je dijagnosticirati je li i koliko hrvatski javni sektor velik. Zbog toga je problemu zaposlenosti u javnom sektoru potrebno pristupiti staloženo i objektivno te djelovati izvan dnevnopolitičkog konteksta, a s ciljem unapređenja čitavog sustava u srednjem i dugom roku, s posebnim naglaskom na učinkovitost koja ne ovisi isključivo o zaposlenicima, nego i o organizaciji, upravljanju, sustavu nagrađivanja i slično.

Dodatni izvori informacija o usluzi, ukoliko postoje (web stranice, istraživanja itd.)

<https://www.fina.hr/registar-zaposlenih>

6. Centralizirani obračun plaće (COP)

Država	Republika Hrvatska
Razina javne uprave na kojoj se provodi usluga (državna, regionalna, lokalna)	državna
Izvori financiranja usluge (državni proračun, EU fondovi itd.)	državni proračun
Potrebe na koje se odražava opisana usluga	Uspostavljanje kvalitetnog upravljanja ljudskim potencijalima u javnom sektoru te upravljanje proračunskim sredstvima za plaće zaposlenih u javnom sektoru kojima se plaća isplaćuje iz proračuna uz odgovarajuće izvješćivanje o isplaćenim plaćama na razini institucije, grupe institucija i cijelog sustava
Opis usluge (sadržaj i kontekst; procedure, ukoliko postoje; implementacija; dobra i loša iskustva; zašto usluga pripada dobroj praksi/preporuke rješenja problema/izazovi; daljnji razvoj, mogućnosti itd.)	

Uvod

Centralizirani obračun plaće (COP) jedna je od reformskih i drugih mjera fiskalne konsolidacije za razdoblje 2014-2016 godine. Odlukom Vlade Republike Hrvatske o pokretanju projekta informacijskog sustava centralnog obračuna plaća i upravljanja ljudskim potencijalima omogućena je uspostava kvalitetnog upravljanja ljudskim potencijalima u javnom sektoru te upravljanja proračunskim sredstvima za plaće zaposlenih u javnom sektoru kojima se plaća isplaćuje iz proračuna uz odgovarajuće izvješćivanje o isplaćenim plaćama na razini institucije, grupe institucija i cijelog sustava.

Pod uspostavom sustava COP-a podrazumijeva se implementacija, nadzor, upravljanje i održavanje sustava COP-a, edukacija te podrška korisnicima u radu.

Svrha ovog projekta bila je prvenstveno osigurati uvid u način isplate plaća, pregled isplaćenih plaća po različitim sektorima, pregled utjecaja pojedinih elemenata plaće na isplaćene plaće (koeficijenata, i različitih dodataka), jedinstvenost načina obračuna plaća na temelju istih pravnih propisa sa svrhom ujednačavanja propisa te se omogućuje simuliranje novih modela obračuna plaća.

Zakonodavni i institucionalni okvir

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 03. kolovoza 2006. donijela Odluku o uspostavi i održavanju usluge Centraliziranog obračuna plaća i upravljanja ljudskim resursima za sva tijela državne uprave („Narodne novine „ broj 90/06). Zakonom o Registru zaposlenih u javnom sektoru („Narodne novine“ broj 34/11) te Uredbom o sadržaju, načinu prikupljanja i obrade te mjerama zaštite podataka u registru zaposlenih u javnom sektoru („Narodne novine“ broj 55/11) regulirala se uspostava i vođenje Registra zaposlenih u javnom sektoru. Uspostavom Registra ispunjeni su osnovni preduvjeti za dogradnju funkcionalnosti Centraliziranog obračuna plaća i upravljanja ljudskim resursima u javnom sektoru (COP).

Institucionalni okvir Centraliziranog obračuna plaća, prema Odluci o uspostavi i održavanju usluge Centraliziranog obračuna plaća i upravljanja ljudskim resursima za sva tijela državne uprave, čine Vlada Republike Hrvatske, sva tijela državne uprave i ostali korisnici državnog proračuna čiji se rashodi za zaposlene osiguravaju u državnom proračunu.

Korisnici COP-a i općenite informacije o načinu rada u aplikaciji

Korisnici sustava COP-a, koje Odluka o uspostavi i održavanju usluge Centraliziranog obračuna plaća i upravljanja ljudskim resursima za sva tijela državne uprave obvezuje, su službenici Vlade Republike Hrvatske, svih tijela državne uprave i ostalih korisnika državnog proračuna čiji se rashodi za zaposlene osiguravaju u državnom proračunu.

Korisnici sudjeluju u sustavu COP-a preko osoba odgovornih za komunikaciju, koordinaciju i primjenjivanje standarda COP-a, koje imenuje svaki korisnik. Korisnici snose odgovornost za točnost i ažurnost svojih podataka koji se nalaze u sustavu COP-a.

Financijska agencija uslugama sustava COP-a korisnicima omogućuje bolju i učinkovitiju kontrolu i nadzor obračuna plaća , temeljem kolektivnih i granskih ugovora, jedinstveni izvještajni sustav koji objedinjuje podatke o isplaćenim plaćama, kvalitetniju i točniju podlogu za planiranje rashoda za zaposlene te transparentno i kvalitetnije upravljanje i donošenje odluka koje će omogućiti pronalaženje ušteda u državnom proračunu simuliranjem zakonskih i organizacijskih promjena.

Preduvjeti koje svaki korisnik ispunjava za rad u aplikaciji su pristup internetu te na računalu instalirana podrška za smart karticu/usb token. Nositeljima kartica/usb tokena osiguran je pristup sustavu sukladno odobrenim pravima za pojedinog nositelja koja su prethodno definirana dokumentom „Pristupnica“ prije same dodjele kartice/usb tokena korisniku. Prilikom rada u sustavu svaki korisnik ima ovlasti pregleda podataka zaposlenika potrebnih za obračun plaće i

Prekogranična regija- gdje rijeke spajaju, a ne razdvajaju

izvršavanja obračuna plaće za instituciju za koje ima dodijeljeno pravo unosa. U svim segmentima aplikacije u kojima je omogućen odabir institucije, ponuđene su isključivo one institucije za koje korisnik ima dodijeljena korisnička prava.

U aplikativnim modulima sadržani su i pravni akti koji se odnose na popis zakona, zakonskih regulativa i regulativa unutar institucije te je svaki definiran parametrima kojima se određuju vrijednosti. Glavni preduvjet za točan izračun plaće je da su parametri pravnih akata (Uredba o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u državnoj službi „Narodne novine“, broj 25/13, 72/13, 151/13, 09/14, 40/14, 51/14, 77/14, 83/14 - Ispravak, 87/14, 120/14, 147/14, 151/14, 11/15, 32/15, 38/15, 60/15, 83/15, 112/15, 122/15, 10/17, 39/17, 40/17 - Ispravak, 74/17, 122/17 i 9/18, Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike „Narodne novine“, broj 112/17 i 12/18 – npr. čl. 39. uvećanje koeficijentata složenosti poslova radnog mjesta za radni staž – 4, 8 i 10 %, Uredba o poslovima i posebnim uvjetima rada u državnoj službi „Narodne novine“, broj (NN 74/02, 58/08, 119/11, 33/13, 65/15 i 2/17) te pripadajuća rješenja o rasporedu na specifična radna mjesta) uneseni sa svojim vrijednostima pod pripadajuće akte i povezani s institucijom na koju se odnose. Također, da bi uopće bilo moguće pristupiti obračunu plaće svi zaposlenici moraju biti zaposleni u instituciji i raspoređeni na radno mjesto u periodu za koji se radi obračun, a preduvjet za to su ispravno uneseni podaci kroz aplikaciju Registar zaposlenih u javnom sektoru.

Zaključak

Cjelokupnim projektom (uspostava COP-a i Registra zaposlenih) bilo je nužno osigurati uvid u ljudske potencijale kojima raspolaže javni sektor, nadzor nad potrebnim edukacijama i prebacivanjem zaposlenih na poslove za koje se traže njihove sposobnosti i kompetencije, uvid u kretanje brojnosti, planiranje odlaska u mirovinu ili potrebe za zapošljavanjem, odnosno osiguranje efikasno upravljanje ljudskim potencijalima sa svrhom unapređenja rada u javnom sektoru. Govoreći o plaćama, cilj uspostave COP-a je izgradnja sustava koji, osim obračuna plaća za sve institucije javnog sektora po jedinstvenim pravilima, omogućuje kvalitetno izvješćivanje o isplaćenim plaćama na razini cijelog sustava, grupa institucija, institucija i pojedinačno zaposlenika sa svom analitikom te učinkovito upravljanje proračunskim sredstvima za plaće zaposlenih u javnom sektoru.

Tendencija daljnjeg razvoja je “dostava isplatnog lista“ u osobni korisnički pretinac kao efikasno informatičko rješenje koje će rezultirati brzom i preglednom načinu upoznavanja zaposlenika sa elementima osobnog dohotka.

Prednosti COP-a se očituju i u jedinstvenoj metodologiji izračuna plaća i standardiziranih platnih lista, učinkovitijem nadzoru obračuna plaća te većoj transparentnosti i standardiziranosti koje doprinose većoj sigurnosti zaposlenika.

Uspostavom sustava COP-a osigurana je jedinstvenost načina obračuna plaća na temelju istih pravnih propisa sa svrhom ujednačavanja propisa te se omogućuje simuliranje novih modela obračuna plaća, i ono najvažnije, učinkovitija kontrola namjenskog trošenja sredstava iz državnog proračuna.

Dodatni izvori informacija o usluzi, ukoliko postoje (web stranice, istraživanja itd.)

<https://www.fina.hr/centralizirani-obracun-placa>

7. BESPLATNA PRAVNA POMOĆ

Država

Republika Hrvatska

Prekogranična regija- gdje rijeke spajaju, a ne razdvajaju

Razina javne uprave na kojoj se provodi usluga (državna, regionalna, lokalna)	državna
Izvori financiranja usluge (državni proračun, EU fondovi itd.)	državni proračun
Potrebe na koje se odražava opisana usluga	Ostvarenje jednakosti svih pred zakonom te osiguranje građanima RH i drugim osobama djelotvorno ostvarenje pravne zaštite i pristupa sudu, odnosno drugim javnopravnim tijelima
Opis usluge (sadržaj i kontekst; procedure, ukoliko postoje; implementacija; dobra i loša iskustva; zašto usluga pripada dobroj praksi/preporuke rješenja problema/izazovi; daljnji razvoj, mogućnosti itd.)	
Uvod <p>Uspostavom sustava besplatne pravne pomoći omogućeno je socijalno i ekonomski ugroženoj kategoriji građana osiguranje stručne pravne pomoći u svrhu djelotvornog ostvarenja pravne zaštite te pristupa sudu i drugim javnopravnim tijelima pod jednakim uvjetima.</p> <p>Pravo na besplatnu pravnu pomoć predstavlja bitnu komponentu prava na pristup pravosuđu. Pravo na pristup sudu jedno je od prava koje se štiti člankom 6. Europske konvencije o ljudskim pravima i temeljnim slobodama (European Convention on Human Rights and Fundamental Freedoms), iako u spomenutom članku nije eksplicitno navedeno. Uspostavljanje načina pružanja pravne pomoći dijelu stanovništva koji ekonomski ne može sam snositi troškove vođenja postupaka jedan od temeljnih preduvjeta za ostvarenje prava na pristup pravosuđu. Pravo na pristup sudu (access to justice, pravo na pristup pravosuđu) jedno je od temeljnih ljudskih prava i smatra se jednim od najvažnijih aspekata prava na pravično (pošteno, fair) suđenje, sintagme koja objedinjuje sve mjere kojima se treba osigurati pravedno i jednako postupanje prema svim osobama koje se pojave pred sudovima i drugim javnopravnim tijelima.</p>	
Zakonodavni okvir <p>Pravo na besplatnu pravnu pomoć u Republici Hrvatskoj zajamčeno je čl. 29. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14).</p> <p>Zakonodavni okvir u Republici Hrvatskoj čine Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći („Narodne novine“ br. 143/13), Uredba o vrijednosti iznosa za utvrđivanje naknade za pružanje sekundarne pravne pomoći za 2015. godinu („Narodne novine“ br. 20/15), Uredba o vrijednosti iznosa za utvrđivanje naknade za pružanje sekundarne pravne pomoći za 2016. godinu („Narodne novine“ br. 83/16), Uredba o vrijednosti iznosa za utvrđivanje naknade za pružanje sekundarne pravne pomoći za 2017. godinu („Narodne novine“ br. 83/17), Pravilnik o obrascu zahtjeva i rješenja o odobravanju korištenja pravne pomoći („Narodne novine“ br. 64/14 i 20/16), Pravilnik o načinu vođenja registra pružatelja primarne pravne pomoći („Narodne novine“ br. 64/14) i Pravilnik o kriterijima za vrednovanje projekata udruga ovlaštenih za pružanje primarne pravne pomoći i pravnih klinika te o načinu izvještavanja o postupcima za ostvarivanje pravne pomoći („Narodne novine“ br. 64/14).</p>	
Institucionalni okvir <p>Institucionalni okvir sustava besplatne pravne pomoći čine uredi državne uprave u</p>	

Prekogranična regija- gdje rijeke spajaju, a ne razdvajaju

županijama i Sektor za besplatnu pravnu pomoć Gradskog ureda za opću upravu Grada Zagreba koji rješavaju o zahtjevima građana za odobravanje korištenja sekundarne pravne pomoći te Odjel za sustav besplatne pravne pomoći Ministarstva pravosuđa koji obavlja stručne i upravne poslove vezane za provedbu Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći („Narodne novine“ br. 143/13).

Korisnici i vrste besplatne pravne pomoći

Korisnici pravne pomoći u smislu Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći su hrvatski državljani, dijete koje nema hrvatsko državljanstvo i zatečeno je u Republici Hrvatskoj bez pratnje odrasle osobe odgovorne prema zakonu, stranci na privremenom boravku pod uvjetom uzajamnosti i stranci na stalnom boravku, stranci pod privremenom zaštitom, stranci koji nezakonito borave i stranci na kratkotrajnom boravku u postupcima donošenja rješenja o protjerivanju ili napuštanju Republike Hrvatske, tražitelji azila, azilanti i stranci pod supsidijarnom zaštitom te članovi njihovih obitelji koji zakonito borave u Republici Hrvatskoj, u postupcima u kojima im pravna pomoć nije osigurana posebnim zakonom.

Vrste pravne pomoći su primarna pravna pomoć i sekundarna pravna pomoć. Primarnu pravnu pomoć pružaju uredi državne uprave, ovlaštene udruge i pravne klinike, dok sekundarnu pravnu pomoć pružaju odvjetnici.

Primarna pravna pomoć obuhvaća: a) opću pravnu informaciju, b) pravni savjet, c) sastavljanje podnesaka pred javnopravnim tijelima, Europskim sudom za ljudska prava i međunarodnim organizacijama u skladu s međunarodnim ugovorima i pravilima o radu tih tijela, d) zastupanje u postupcima pred javnopravnim tijelima i e) pravnu pomoć u izvansudskom mirnom rješenju spora.

Sekundarna pravna pomoć obuhvaća: a) pravni savjet, b) sastavljanje podnesaka u postupku zaštite prava radnika pred poslodavcem, c) sastavljanje podnesaka u sudskim postupcima, d) zastupanje u sudskim postupcima i e) pravnu pomoć u mirnom rješenju spora. Sekundarna pravna pomoć obuhvaća i oslobođenje od plaćanja troškova sudskog postupka i oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi.

Postupak ostvarivanja prava na besplatnu pravnu pomoć i primjeri dobre prakse

Sukladno odredbama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, osoba koja želi ostvariti pravo na besplatnu pravnu pomoć podnosi ispunjen obrazac Zahtjeva za odobravanje korištenja besplatne pravne pomoći uredu državne uprave u županiji prema prebivalištu podnositelja zahtjeva. Uz Zahtjev se prilaže i pisana izričita suglasnost podnositelja zahtjeva i punoljetnih članova njegova kućanstva o dopuštenju uvida u sve podatke o ukupnim prihodima i imovini te o prihvaćanju materijalne i kaznene odgovornosti podnositelja zahtjeva za istinitost navedenih tvrdnji. Ured je dužan odlučiti o zahtjevu u roku od 15 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva. Međutim, ukoliko bi podnositelj zahtjeva zbog isteka roka izgubio pravo na poduzimanje radnje za koju je podnio zahtjev, ured je dužan odlučiti o zahtjevu i u roku kraćem od 15 dana, a koji podnositelju zahtjeva omogućava pravodobno poduzimanje radnje za koju je podnio zahtjev.

Pr. Podnositeljica zahtjeva se obratila Uredu državne uprave u Međimurskoj županiji sa zahtjevom za odobravanje korištenja pravne pomoći u postupku u vezi sa stvarnim pravima, radi smetanja posjeda, u vidu zastupanja u sudskom postupku te joj je odmah, a u cilju sprječavanja nasilja, otklanjanja hitne opasnosti daljnjeg protupravnog oštećenja nekretnine i sprječavanja nenadoknadive štete, odobrena besplatna pravna pomoć za sastavljanje tužbe radi smetanja

Prekogranična regija- gdje rijeke spajaju, a ne razdvajaju

posjeda i prijedloga radi određivanja privremene mjere.

Odobranje pravne pomoći odnosi se na potpuno ili djelomično osiguravanje plaćanja troškova pravne pomoći ovisno o imovinskom stanju podnositelja zahtjeva. Naime, predviđena je mogućnost da korisnik pravne pomoći, zavisno od svojih materijalnih prilika, sudjeluje u troškovima postupka u određenom postotku.

Sekundarna pravna pomoć odobrit će se ako ukupni prihodi podnositelja i članova kućanstva mjesečno ne prelaze po članu kućanstva iznos proračunske osnovice (3.326,00 kuna) i ako ukupna vrijednost imovine u vlasništvu podnositelja zahtjeva i članova kućanstva ne prelazi iznos od 60 proračunskih osnovica (199.560,00 kuna).

Pravna pomoć odobrit će se i ako nisu ispunjene gore navedene pretpostavke u slučaju da podnositelj zahtjeva iz objektivnih razloga ne može raspolagati ukupnim prihodima i imovinom i ako dio ukupnih prihoda i imovine kojim podnositelj zahtjeva može raspolagati ne prelazi dozvoljene iznose.

Pr. Podnositelj zahtjeva se obratio Uredu državne uprave u Međimurskoj županiji radi odobravanja korištenja pravne pomoći u ovršnom postupku u vidu oslobođenja od plaćanja sudskih pristojbi. Iako je u postupku utvrđeno da ukupna imovina u vlasništvu podnositelja zahtjeva i članova kućanstva prelazi dozvoljen iznos, ocijenjeno je da iz objektivni razloga podnositelj zahtjeva ne može raspolagati svojom imovinom te je ocijenjeno da bi plaćanje sudskih pristojbi ugrozilo materijalno stanje podnositelja zahtjeva i članova kućanstva. Stoga mu je odobrena besplatna pravna pomoć u vidu oslobođenja od plaćanja sudskih pristojbi.

Sekundarna pravna pomoć odobrit će se bez utvrđivanja imovnog stanja ako je podnositelj zahtjeva:

a) dijete u postupku radi ostvarivanja prava na uzdržavanje,

Pr. Maloljetna podnositeljica zahtjeva, zastupana po majci i zakonskoj zastupnici, obratila se Uredu državne uprave u Međimurskoj županiji sa zahtjevom za odobravanje korištenja pravne pomoći u obiteljskom postupku, radi neplaćanja uzdržavanja, u vidu zastupanja u sudskom postupku. Naime, iako je pravomoćnom i ovršnom sudskom presudom utvrđeno da je otac maloljetne podnositeljice zahtjeva dužan doprinositi za njeno uzdržavanje, on to nije činio. Stoga je Ured državne uprave odmah donio rješenje o odobravanju korištenja pravne pomoći te je maloljetnoj podnositeljici zahtjeva određen odvjetnik radi pokretanja zahtjeva za izravnu naplatu pred FINA-om.

b) žrtva kaznenog djela nasilja u postupku radi ostvarivanja prava na naknadu štete koja je počinjenjem kaznenog djela prouzročena,

Pr. Maloljetne podnositeljice zahtjeva, zastupane po majci i zakonskoj zastupnici, obratile su se Uredu državne uprave u Međimurskoj županiji sa zahtjevom za odobravanje korištenja prane pomoći u postupku radi naknade štete počinjene kaznenim djelom nasilja te je Ured državne uprave u Međimurskoj županiji odmah donio rješenje o odobravanju korištenja pravne pomoći u vidu zastupanja u sudskom postupku, oslobođenja od plaćanja troškova sudskog postupka i oslobođenja od plaćanja sudskih pristojbi.

c) osoba koja je korisnik pomoći za uzdržavanje u skladu s posebnim propisima kojima je uređeno ostvarivanje prava iz sustava socijalne skrbi ili

Prekogranična regija- gdje rijeke spajaju, a ne razdvajaju

Pr. Maloljetne podnositeljice zahtjeva, zastupane po majci i zakonskoj zastupnici, obratile se Uredu državne uprave u Međimurskoj županiji sa zahtjevom za odobravanje korištenja pravne pomoći u postupku iz obiteljskih odnosa, radi utvrđivanja očinstva. U provedenom postupku utvrđeno je da su podnositeljice zahtjeva korisnice prava iz sustava socijalne skrbi te im je odmah odobrena besplatna pravna pomoć u vidu zastupanja u sudskom postupku i oslobođenja od plaćanja troškova sudskog postupka.

d) osoba kojoj je korisnik prava na opskrbninu prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji i Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata.

Zaključak

Pregled rješenja iz Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći ukazuje da siromašni građani mogu u kratkom roku ostvariti pravo na besplatnu pravnu pomoć. Dapače, pojedine odredbe Zakona omogućuju voditeljima postupaka da u određenim situacijama o pravima stranaka odluče u vrlo kratkom roku, čak i isti dan.

U postupcima u kojima provode provjeru imovnog stanja podnositelja zahtjeva, voditelji postupaka ovise o kooperativnosti i učinkovitosti drugih državnih tijela te trgovačkih društava. Korištenje elektroničke komunikacije, osim što ubrzava postupanje, značajno smanjuje i troškove postupka. Također, zahvaljujući informatizaciji raznih državnih institucija, voditelji postupaka imaju na raspolaganju alate koji im u velikoj mjeri olakšavaju svakodnevni rad, npr. aplikacija e-Predmet, aplikacija ZIS, JRR – elektronička baza podataka o računima, mogućnost izravnog uvida u državne matice i sl. S druge pak strane, inzistirajući na strogo formaliziranoj komunikaciji, pojedina državna tijela značajno usporavaju prikupljanje dokaza te na taj način usporavaju rješavanje upravnih postupaka.

Osim osiguravanja pristupa sudu, besplatna pravna pomoć je važna i za osiguravanje jednakosti stranaka u postupku, prepoznate u tzv. načelu jednakosti oružja (Equality of Arms principle). Navedeno načelo uneseno je i u člancima 13. i 14. Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći kojima je propisano da se pravna pomoć može odobriti u svim upravnim i građanskim sudskim postupcima kada takva potreba proizlazi iz konkretnih životnih okolnosti podnositelja zahtjeva i članova njegovog kućanstva. Time je otvorena mogućnost ostvarivanja besplatne pravne pomoći i u pravnim područjima koja nisu taksativno propisana Zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći, sa ciljem osiguravanja jednakosti procesnog položaja stranaka u postupku.

Dodatni izvori informacija o usluzi, ukoliko postoje (web stranice, istraživanja itd.)	https://pravosudje.gov.hr/besplatna-pravna-pomoc/6184 https://gov.hr/moja-uprava/pravna-drzava-i.../pravna.../besplatna-pravna-pomoc/486
--	--

8. PORTAL E-SAVJETOVANJE

Država	Republika Hrvatska
--------	--------------------

Prekogranična regija- gdje rijeke spajaju, a ne razdvajaju

Razina javne uprave na kojoj se provodi usluga (državna, regionalna, lokalna)	Državni
Izvori financiranja usluge (državni proračun, EU fondovi itd.)	Državni
Potrebe na koje se odražava opisana usluga	Sudjelovanje u postupku donošenja zakona i drugih propisa
Opis usluge (sadržaj i kontekst; procedure, ukoliko postoje; implementacija; dobra i loša iskustva; zašto usluga pripada dobroj praksi/preporuke rješenja problema/izazovi; daljnji razvoj, mogućnosti itd.)	
Uvod <p>E-savjetovanje je portal koji omogućuje uključivanje zainteresirane javnosti, dakle građana, udruga, jedinica lokalne i područne samouprave, trgovačkih društava, ustanova, državnih tijela te brojnih drugih pravnih osoba u otvorena javna savjetovanja u postupku donošenja zakona, drugih propisa i akata. Glavna svrha jest prikupljanje informacija o njihovim interesima, stavovima, prijedlozima i interesima u vezi sa određenom javnom politikom, podizanje razine razumjevanja i prihvaćanja ciljeva politike, uočavanje neuočenih slabosti i negativnih učinaka javne politike koje treba na vrijeme ukloniti, predstavnicima zainteresirane javnosti daje se prilika da svojim znanjem, iskustvom i stručnošću utječu na javne politike. Portal e-Savjetovanja pokrenut je 27. travnja 2005. godine. U dvije godine od pokretanja e-Savjetovanja otvoreno je 1.143 javna savjetovanja, objavljena od strane 48 državnih i javnih tijela, u travnju 2017. godine bilo je registrirano više od 11.000 korisnika, najveći je broj pojedinaca, više od 9.000.</p>	
Zakonodavni okvir <p>Kodeks savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata („Narodne novine” broj 140/09).</p> <p><u>Zakon o pravu na pristup informacijama</u> („Narodne novine” broj 25/13) koji, između ostalog, obvezuje tijela javne vlasti na javno objavljivanje nacрта, drugih propisa i akata te predviđa rok za savjetovanje sa zainteresiranom javnošću od 30 dana.</p> <p><u>Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravu na pristup informacijama</u> („Narodne novine” broj 85/15)- uspostavljen je zakonodavni okvir za korištenje sustava e-Savjetovanja. Njime se obvezuju tijela državne uprave na provođenje savjetovanja putem središnjeg državnog internetskog portala za savjetovanja s javnošću prilikom donošenja zakona i podzakonskih propisa, a pri donošenju općih akata odnosno drugih strateških ili planskih dokumenata kada se njima utječe na interese građana i pravnih osoba. Savjetovanje se provodi u pravilu u trajanju od 30 dana, uz objavu razloga za donošenje i ciljeva koji se žele postići savjetovanjem. Također, nakon provedenog savjetovanja, tijela državne uprave dužna su o prihvaćenim i neprihvaćenim primjedbama i prijedlozima obavijestiti zainteresiranu javnost putem središnjeg državnog internetskog portala za savjetovanja s javnošću na kojem trebaju objaviti izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću koje također dostavljaju i Vladi Republike Hrvatske. Bitno je istaknuti da se savjetovanje sa zainteresiranom javnošću treba provoditi i u postupku donošenja općih akata jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnih osoba s javnim ovlastima, kojima se uređuju pitanja djelokruga tih jedinica, a kojima se utječe na interese građana i pravnih osoba. Za koordinaciju uspostave i korištenja portala zadužen je Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.</p>	
Kako se registrirati i prijaviti	

Prekogranična regija- gdje rijeke spajaju, a ne razdvajaju

Želi li se zainteresirani korisnik uključiti u otvorena savjetovanja i komentirati nacрте zakona, drugih propisa i akata to može učiniti u 2 koraka:

1. Najprije se mora registrirati odnosno otvoriti korisnički račun, bilo kao pojedinac ili organizacija/institucija.

2. Ako već koristi uslugu e-Građani, može se registrirati u e-Savjetovanja koristeći taj račun putem NIAS-a (Nacionalnog identifikacijskog i autentifikacijskog sustava).

Nakon registracije, potrebna je prijava putem svog korisničkog računa, a nakon što je isti otvoren, na e-mail adresu koja je ostavljena pri registraciji stići će prijavitelju **obavijest o svakom novom otvorenom savjetovanju**, s podacima koji uključuju: naziv savjetovanja, kratak sažetak, rok do kojega možete ostaviti svoj komentar, rok u kojem tijelo javne vlasti planira objaviti izvješće o provedbi savjetovanja te poveznicu na samo savjetovanje.

Kako komentirati

Želi li zainteresirani korisnik sudjelovati, potrebno je otvoriti poveznicu i odmah će biti preusmjeren na savjetovanje i može početi komentirati. Bitno je napomenuti da se i bez kreiranja korisničkog računa mogu pregledavati sva objavljena savjetovanja, pristigili komentari, objavljena informiranja te izvješća o provedenim savjetovanjima. Na početnoj stranici e-Savjetovanja vidljiva su sva savjetovanja, a u pretrazi je moguće koristiti različite filtere poput pretrage po instituciji koja je otvorila savjetovanje, stanju savjetovanja (otvoreno, zatvoreno, objavljena izvješća) i slično.

Dobra praksa

Bez obzira na određeni još uvijek veliki postotak neodgovorenih komentara i činjenicu da se mnoga savjetovanja provode u roku kraćem od 30 dana, e-Savjetovanje je primjer dobre prakse jer je aplikacijom pojednostavljen pristup informacijama o svim otvorenim savjetovanjima državnih tijela, olakšan je postupak komentiranja. Nadalje, portal iziskuje visoku razinu transparentnosti postupanja državnih tijela u odnosu na izvještavanje o rezultatima savjetovanja te obrazloženje prihvaćenih i neprihvaćenih komentara, a sa druge strane postignuti je i viši stupanj transparentnosti i otvorenosti u odnosu na komentare predstavnika zainteresirane javnosti koji se mogu vidjeti tijekom čitavog postupka savjetovanja. Nakon pokretanja aplikacije komentari u integralnom obliku dostupni su u samoj aplikaciji, dok se tablica s obrazloženjima prihvaćenih i neprihvaćenih primjedbi i obrazac sažetog Izvješća generiraju automatski nakon što tijelo odgovori na pristigle komentare, pri čemu svi koji su sudjelovali u savjetovanju dobivaju obavijest o objavljenom Izvješću. Na taj se način dodatno jača povjerenje građana u postupak savjetovanja i šalje pozitivna poruka sudionicima savjetovanja da je njihov trud prepoznat.

Sažetak

Savjetovanje općenito, doprinosi prikupljanju širokog spektra podataka, ideja i stručnih mišljenja, stvaranju velike baze podataka za daljnje normativne aktivnosti te otvaranju prostora za inovativna rješenja, pravodobno otkrivanje mogućih problema u provedbi propisa, većoj kvaliteti odlučivanja te osnaživanju građana i jačanja njihova povjerenja u rad tijela javne vlasti kao i jačanju demokratske građanske političke kulture.

Dodatni izvori informacija o usluzi, ukoliko postoje (web stranice, istraživanja itd.)

<https://savjetovanja.gov.hr/>

9. OBRTNI REGISTAR

Država	Republika Hrvatska
Razina javne uprave na kojoj se provodi usluga (državna, regionalna, lokalna)	državni
Izvori financiranja usluge (državni proračun, EU fondovi itd.)	Državni proračun
Potrebe na koje se odražava opisana usluga	Osnivanje obrta
Opis usluge (sadržaj i kontekst; procedure, ukoliko postoje; implementacija; dobra i loša iskustva; zašto usluga pripada dobroj praksi/preporuke rješenja problema/izazovi; daljnji razvoj, mogućnosti itd.)	
Zakonodavni okvir <ul style="list-style-type: none"> • Zakon o obrtu („Narodne novine“, broj 143/13.) • Pravilnik o obliku i načinu vođenja obrtnog registra („Narodne novine“, broj 58/09.) • Pravilnik o sadržaju i obliku obrtnice („Narodne novine“, broj 101/15.) • Pravilnik o vezanim i povlaštenim obrtima i načinu izdavanja povlastica („Narodne novine“, broj 42/08.) • Pravilnik o tradicijskim, odnosno umjetničkim obrtima („Narodne novine“, broj 112/07.) • Odluka o utvrđivanju cijene obrtnice („Narodne novine“, broj 159/13.), Odluka o izmjeni odluke o utvrđivanju cijene obrtnice („Narodne novine“, broj 151/14.), Odluka o izmjeni odluke o utvrđivanju cijene obrtnice („Narodne novine“, broj 135/15.), Odluka o izmjeni odluke o utvrđivanju cijene obrtnice („Narodne novine“, broj 3/2017.), Odluka o izmjeni odluke o utvrđivanju cijene obrtnice („Narodne novine“, broj 3/2018.) • Pravilnik o obrtima koji se mogu obavljati u stambenim prostorijama („Narodne novine“, broj 101/95.)	
Definicija, sadržaj i nadležnost <p>Obrt je samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti od strane fizičke osobe sa svrhom postizanja dohotka ili dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluge na tržištu. Obrt može obavljati i pravna osoba koja obavlja gospodarsku djelatnost utvrđenu u popisu vezanih i povlaštenih obrta ako izvodi praktičnu nastavu i vježbe naukovanja. U obrtu je dopuštena svaka gospodarska djelatnost koja nije zakonom zabranjena.</p> <p>S obzirom na vrste, obrti mogu biti:</p> <p><u>slobodni obrti</u> – obrti za čije je obavljanje potrebno ispuniti samo opće uvjete za registriranje obrta tj. ne traži se propisana stručna sprema</p> <p><u>vezani obrti</u> – obrti za čije se obavljanje, osim općih uvjeta, traži ispit o stručnoj osposobljenosti, odgovarajuća srednja stručna sprema ili majstorski ispit</p> <p><u>povlašteni obrti</u> – obrti čije je obavljanje moguće isključivo na temelju povlastice, koju izdaje nadležno ministarstvo, odnosno drugo tijelo čija je nadležnost propisana posebnim propisom, ovisno o djelatnosti</p> <p>Opći uvjeti koje fizička osoba mora ispuniti su sljedeći:</p> <p>-da pravomoćnom sudskom presudom, rješenjem o prekršaju ili odlukom Suda časti Hrvatske</p>	

Prekogranična regija- gdje rijeke spajaju, a ne razdvajaju

obrtničke komore nije izrečena sigurnosna mjera zabrane ili zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti dok ta mjera traje

-da ima pravo korištenja prostorom ako je to potrebno za obavljanje obrta.

Posebni uvjeti su:

-stručna osposobljenost, odgovarajuća srednja stručna sprema ili položen majstorski ispit, ako se radi o vezanom obrtu

-udovoljavanje posebnim zdravstvenim uvjetima ako je to propisano zakonom

-povlastica u slučaju obavljanja povlaštenih obrta.

Postupak upisa u obrtni registar

Prijava za osnivanje novog obrta može se izvršiti na tri načina:

-dolaskom u nadležni ured državne uprave u županiji/ured Grada Zagreba,

-putem interneta, korištenjem usluge e-Obrt unutar sustava e-Građani ili

-putem servisa Vlade Republike Hrvatske HITRO.HR.

Za obavljanje slobodnih, vezanih i povlaštenih obrta obrtnik mora imati obrtnicu, a za obavljanje povlaštenih obrta obrtnik mora imati i povlasticu. Obrtnicu izdaje ured državne uprave u županiji odnosno Gradski ured Grada Zagreba na čijem području će biti sjedište obrta, a povlasticu nadležno ministarstvo ovisno o vrsti obrta.

Za sve upise podnosi se prijava na propisanom obrascu koji se može dobiti u uredu državne uprave u županiji/uredu Grada Zagreba ili preuzeti s interneta (na poveznici **OBRASCI). Uz popunjene obrasce potrebno je priložiti sljedeće:**

- preslika osobne iskaznice hrvatskog državljanina
- osobni identifikacijski broj (OIB)
- presliku putne isprave, prijavu boravka u Republici Hrvatskoj ili presliku osobne iskaznice ako ima trajno nastanjenje u Republici Hrvatskoj (za strance)
- dokaz da udovoljava posebnim zdravstvenim uvjetima, ako je to propisano Zakonom
- dokaz o pravu korištenja prostora, kada je za obavljanje obrta potreban prostor
- uplatiti troškove registriranja (broj računa i iznos se dobije u Uredu državne uprave u županiji/uredu Grada Zagreba (broj računa i iznos se dobije u Uredu državne uprave u županiji/uredu Grada Zagreba).

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta pokrenulo je novu elektronički uslugu e-Obrt kojom se po prvi puta u Hrvatskoj može registrirati obrt putem Interneta.

Ako se zahtjev podnosi putem aplikacije e-Obrt, prije početka korištenja aplikacije e-Obrt, potrebno je kreirati Osobni korisnički pretinac (OKP) u sustavu e-Građani radi omogućavanja uvida u status prijave.

Za pristup elektroničkoj usluzi e-Obrt dovoljno je posjedovati bilo koju od vjerodajnica koje su uključene u sustav e-Građani.

Ukoliko stranka ne posjeduje vjerodajnicu može je dobiti u najbližoj poslovnicu Financijske agencije (FINE) i zatražiti elektroničku vjerodajnicu za e-Građani ePass. Ako se radi o stranom državljaninu pristup aplikaciji e-Obrta je moguć ako strani državljanin države koja je članica EU ima prijavljeno boravište, a za države koje nisu članice EU stranac mora imati od MUP-a dozvolu za boravak i rad u Hrvatskoj. Za izdavanje vjerodajnice ne naplaćuje se naknada.

Ukoliko se prijava podnosi putem e-Obrta nije potrebno dolaziti u nadležni ured, već se sve odvija putem interneta.

Nadležni županijski ured državne uprave odnosno Ured grada Zagreba donosi rješenje o upisu u Obrtni registar. Ukoliko je prijava bila podnesena putem usluge e-Obrt, rješenje o upisu obrta u Obrtni registar biti će dostavljeno u osobni korisnički pretinac obrtnika. Obrtnik je dužan izraditi pečat i otvoriti žiroračun u poslovnoj banci, zatim izvršiti prijavu u Hrvatski zavod za mirovinsko

Prekogranična regija- gdje rijeke spajaju, a ne razdvajaju

osiguranje (HZMO), prijavu u Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (HZZO) i prijavu u Poreznu upravu radi upisa u registar poreznih obveznika.

Gdje se mogu naći informacije:

-pravna regulativa može se naći na web stranici Portal obrtnog registra Republike Hrvatske www.portor.hr

-Nacionalnu klasifikaciju djelatnosti 2007.-NKD 2007. („Narodne novine“ broj 58/07) koja je potrebna prilikom unosa naziva djelatnosti koju budući obrtnik želi obavljati „NKD 2007 s objašnjenjima“

-web stranice Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta.

Prednosti odnosno dobra praksa:

Uvođenjem aplikacije e-Obrt sadašnji i budući obrtnici mogu bez odlaska u nadležna registracijska tijela podnijeti prijavu za osnivanje obrta ili upisati statusne promjene. Također za dobivanje službenih dokumenata nije potrebno odlaziti u nadležna registarska tijela, već obrtnik svoju obrtnicu, rješenje o otvaranju obrta i izvadak iz Obrtnog registra može dobiti putem osobnog korisničkog pretinca.

Kada je stranka pokrenula postupak otvaranja obrta putem aplikacije e-Obrt cijeli postupak komunikacije između stranke i tijela državne uprave obavlja se putem te aplikacije. Naime, stranka putem aplikacije dostavlja zahtjev, skeniranu svu potrebnu dokumentaciju. Ukoliko nešto nedostaje tijelo državne uprave putem aplikacije stranku obavještava što je potrebno još dostaviti. Stranci se i rješenje dostavlja u elektroničkom obliku (rješenje na dnu stranice ima kontrolni broj. Skeniranjem koda navedenog na elektroničkom zapisu može se provjeriti točnost podataka).

Naime, ako stranka koja je pokrenula postupak putem aplikacije u jednoj od faza dođe osobno u ured državne uprave te dostavi osobno dokumentaciju koja nedostaje postupak se putem aplikacije prekida odnosno briše i pokreće kao da je stranka zahtjev podnijela u uredu državne uprave.

Sljedeća prednost je da zbog zaštite podataka i samih djelatnika, aplikacija omogućava pristup samo određenim korisnicima-djelatnicima Ureda državne uprave koji se svojim autorizacijskim podacima mogu spojiti na Internet i lokalno na bazu putem VPN mreže.

Aplikacija omogućava ažuriranje već postojećih podataka prijavljenih obrta i upis novih.

Vanjskim korisnicima je preko Interneta dopušten uvid u posljednje zabilježeno stanje svakog subjekta upisa u Obrtni registar koje je preneseno u središnju bazu podataka Obrtnog registra.

Za poboljšanje korištenja aplikacije e-Obrt bilo bi potrebno uspostaviti i e-komunikaciju između državnih organa i građana i državnih organa. Time bi se osigurao brži i jednostavniji protok informacija, skratilo bi se vrijeme potrebno za administrativnu provjeru osoba koje se žele baviti obrtom.

Sažetak

Uvođenjem aplikacije e-Obrt sadašnji i budući obrtnici mogu bez odlaska u nadležna registracijska tijela podnijeti prijavu za osnivanje obrta ili upisati statusne promjene. Također za dobivanje službenih dokumenata nije potrebno odlaziti u nadležna registarska tijela, već obrtnik svoju obrtnicu, rješenje o otvaranju obrta i izvadak iz Obrtnog registra može dobiti putem osobnog

**Prekogranična regija- gdje rijeke
spajaju, a ne razdvajaju**

korisničkog pretinca. Pokretanjem elektroničke usluge e-Obrt stranci je omogućeni brži, jednostavniji i efikasniji način ostvarivanja svojih prava.

Dodatni izvori informacija o
usluzi, ukoliko postoje
(web stranice, istraživanja itd.)

www.portor.hr
www.mingo.hr

10. REGISTAR BIRAČA

Država	Republika Hrvatska
Razina javne uprave na kojoj se provodi usluga (državna, regionalna, lokalna)	državni
Izvori financiranja usluge (državni proračun, EU fondovi itd.)	Republika Hrvatska
Potrebe na koje se odražava opisana usluga	Registar birača, popis birača, biračko pravo
Opis usluge (sadržaj i kontekst; procedure, ukoliko postoje; implementacija; dobra i loša iskustva; zašto usluga pripada dobroj praksi/preporuke rješenja problema/izazovi; daljnji razvoj, mogućnosti	

Prekogranična regija- gdje rijeke spajaju, a ne razdvajaju

itd.)

Uvod

Biračko pravo u Republici Hrvatskoj ustavna je kategorija i spada u osobne i političke slobode i prava je zajamčeno člankom 45. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine” br. 56/90, 13/8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10 i 05/14). Opće i jednako biračko pravo imaju hrvatski državljani stariji od 18 godina sukladno zakonu. Da bi birač ostvario svoje biračko pravo mora biti upisan u registar birača.

Zakonodavni okvir

Zakon o registru birača („Narodne novine” br. 144/12 i 105/15)

Zakon o pravu državljana drugih država članica EU u izborima za predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave (regionalne) („Narodne novine” br. 92/109)

Definicija, sadržaj i nadležnost

U registar birača upisani su svi hrvatski državljani s navršenih 18 godina.

Registar birača je jedinstvena elektronička baza podataka o svim biračima hrvatskim državljanima koji imaju biračko pravo u Republici Hrvatskoj te državljanima država članica Europske unije koji ostvaruju biračko pravo u Republici Hrvatskoj.

Registar birača vode nadležna tijela državne uprave po službenoj dužnosti na lokalnoj razini. Tijela državne uprave u županijama te Gradski ured za opću upravu Grada Zagreba nadležni su za upis, brisanje, ispravke, dopune i promjenu podataka u registru birača.

Središnje tijelo nadležno za poslove opće uprave (na razini države) Ministarstvo uprave nadležno je za jedinstveno programsko rješenje za vođenje registra birača, obradu te analizu podataka iz registra birača i drugih poslova.

Registar birača hrvatskih državljana vodi se za svaki grad i općinu, a birači se upisuju prema mjestu prebivališta, izuzev birača bez prebivališta koji se upisuju u središnju (centralnu) evidenciju koja se vodi na jednom mjestu u Gradu Zagrebu. Osnovno načelo registra birača je načelo stalnosti, odnosno registar birača je stalna evidencija koja se vodi kontinuirano, a ne samo za pojedine izbore.

Sve tri evidencije vode se isključivo putem *web* odnosno elektroničke aplikacije ovisno o nadležnosti pojedinih tijela za određenu vrstu evidencije. Svaki građanin ima pravo pregledati svoj upis u registru birača, tražiti njegovu dopunu ili ispravak tijekom cijele godine osobnim odlaskom u ured ili *online* putem internetskim stranicama Ministarstva uprave - <https://biraci.gov.hr>.

Način vođenja i upis u registar

Umrežavanje tijela državne uprave primjenom informacijsko-komunikacijske tehnologije dovela je do apsolutne digitalizacije svih poslovnih procesa bez obzira što u razmijeni podataka sudjeluje nekoliko državnih tijela različite nadležnosti. Upisivanje birača u registar obavlja se po službenoj dužnosti *ex officio* na osnovi međuresorne suradnje više upravnih tijela nadležnih za vođenje nekoliko različitih službenih evidencija koje su osnova upisa u registar birača (policijske uprave, porezna uprava te ministarstva). Policijske uprave koje vode zbirku podataka o prebivalištu i boravištu, kontinuirano i na dnevnoj razini dostavljaju nadležnim uredima, digitalne podatke o osobama koji su stekli biračko pravo i na taj način upisuju se u evidenciju registra birača. Isto tako, sve naknadne promjene koje se odnose na osobne podatke birača utvrđene zakonom (osobno ime, nacionalnost, MBG, OIB, spol, datum rođenja, prebivalište), automatski se ažuriraju dostavom elektronskih obavijesti od nadležnih tijela.

Za razliku od hrvatskih državljana, državljani drugih država članica Europske unije sukladno posebnom pro-

Prekogranična regija- gdje rijeke spajaju, a ne razdvajaju

upisuju se u evidenciju birača državljana članica EU koji ostvaruju biračko pravo u Republici Hrvatskoj vlastiti zahtjev prema mjestu prebivališta ili boravišta u Republici Hrvatskoj nadležnom uredu najkasnije 30 dana prije dana izbora. U ovom slučaju birač mora podnijeti pisani zahtjev neposredno nadležnom uredu, poštom ili putem e-maila.

Popis birača

Popis birača je dio registra birača koji se sastavlja za svake pojedine izbore nakon zatvaranja registra (10 dana prije dana izbora), te služi kao osnova za glasovanje na dan izbora. Iz zaključanog popisa birača, izrađuju se izvaci iz popisa birača u pisanoj formi.

Na provedenom lokalnim izborima 2017. godine proveden je Pilot-projekat e-Izvodi što je rezultiralo unapređenjem izbornog procesa u smislu brže provjere birača u izvacima, evidencijom birača koji su pristupili glasovanju, izdavanjem potvrde o glasovanju na biračkom mjestu ukoliko birač nije upisan u izvadak iz popisa birača te dobivanjem određenih statičkih podataka o biračima.

Dobra praksa u načinu ostvarivanja biračkog prava

Sustav e-Građani uspostavljen je s ciljem modernizacije, pojednostavljenja i ubrzanja komunikacije građana i javnog sektora te povećanja transparentnosti pružanja javnih usluga.

Radi lakšeg ostvarivanja biračkog prava na dan izbora, a ovisno od vrste izbora i kategorije birača koji žele glasovati, zakonom su utvrđena tri web aplikativna instituta razmjenom podataka između nadležnih ureda u Republici Hrvatskoj i diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske u inozemstvu. Institut aktivne registracije predviđen je za glasovanje birača bez prebivališta u Republici Hrvatskoj. Uz institut aktivne registracije, propisana je prethodna registracija i privremeni upis. Prethodna registracija i privremeni upis predviđeni su za birače koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, a na dan izbora zateći će se u inozemstvu odnosno žele glasovati izvan mjesta prebivališta. Nadležnost u provođenju aktivne i prethodne registracije te privremenog upisa podijeljena je između nadležnih ureda u Republici Hrvatskoj i diplomatsko-konzularnih predstavništava u inozemstvu. Zahtjeve za upis birači mogu uputiti neposredno u pisanom obliku, poštom, putem e-maila ili putem web aplikacije e-Građani - <https://pretinac.gov.hr> (e-Privremeni, e-Prethodna, e-Aktivna).

Primjer 1.

Hrvatski državljanin s prebivalištem ili bez prebivališta u RH želi glasovati u Budimpešti, Mađarska

- *prethodna ili aktivna registracija - zahtjev podnosi neposredno nadležnom uredu u RH ili DKP RH, poštom, e-mailom ili e-građani.*

Primjer 2.

Hrvatski državljanin koji nije siguran gdje će glasovati u RH ili u Budimpešti, Mađarska

- *potvrda za glasovanje u pisanom obliku - zahtjev podnosi neposredno nadležnom uredu u RH, poštom ili e-mailom.*

Sažetak

Primjena elektroničkog poslovanja u vođenju registra birača dovela je do modernizacije pojednostavljenja i ubrzanja komunikacije građana i nadležnih tijela u ostvarivanju njihovih biračkih prava. Digitalizirani poslovni procesi doveli su do integracije tijela državne uprave različitih nadležnosti u obradi i razmjeni podataka potrebnih za vođenje registra birača, kako u Republici Hrvatskoj

**Prekogranična regija- gdje rijeke
spajaju, a ne razdvajaju**

tako i uključenosti tijela Republike Hrvatske u inozemstvu. Jedinstvena i stalna *web* aplikacija re birača te potpuna digitalizacija razmjene podataka u registru birača s obzirom na institucionalni rezultirala je povećanom brzinom i jednostavnošću obrade podataka, povećanom kontrol preciznošću i smanjivanjem troškova, a s druge strane biračima je omogućila da na jednosta efikasan način ostvare svoja prava.

Dodatni izvori informacija o
usluži, ukoliko postoje
(web stranice, istraživanja itd.)

<https://biraci.gov.hr>